SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ZDROWIA PSYCHICZNEGO DLA MIASTA KOSZALINA NA LATA 2018-2022

ZA ROK 2022

KOSZALIN, 2023 ROK

Spis treści

WSTĘP 3

REALIZACJA ZADAŃ OCHRONY ZDROWIA PSYCHICZNEGO DLA MIASTA KOSZALINA 4

1. PLACÓWKI PSYCHIATRYCZNEJ OPIEKI MEDYCZNEJ....4
2. MIEJSKI ZESPÓŁ DS. ORZEKANIA O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI....15
3. DZIAŁANIA PROWADZONE PRZEZ MIEJSKĄ PORADNIĘ PSYCHOLOGICZNO PEDAGOGICZNĄ....17
4. SPECJALISTYCZNE USŁUGI OPIEKUŃCZE DLA OSÓB Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI....20
5. PROJEKT „ ROZWÓJ USŁUG OPIEKUŃCZYCH W GMINIE MIASTO KOSZALIN”....21
6. UMIESZCZANIE OSÓB Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI W DOMACH POMOCY SPOŁECZNEJ....22
7. UDZIELANIE POMOCY PODOPIECZNYM CUS I MIESZKAŃCOM DPS....23
8. REHABILIATACJA SPOŁECZNA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH....28
9. DZIAŁANIA PODJĘTE PRZEZ POWIATOWY URZĄD PRACY....30
10. ORGANIZOWANIE WARSZTATÓW TERAPII ZAJĘCIOWEJ....32
11. UCZESTNICTWO OSÓB Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI I OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ INTELEKTUALNĄ W ŚRODOWISKOWYCH DOMACH SAMOPOMOCY....35
12. DZIAŁALNOŚĆ DZIENNYCH DOMÓW WSPARCIA ORAZ KLUBU SENIOR+....42
13. ŚRODKOWOPOMORSKIE CENTRUM ZDROWIA PSYCHICZNEGO MEDISON....47
14. DZIAŁALNOŚĆ ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH ORAZ SZKÓŁ I PRZEDSZKOLI DZIAŁAJĄCYCH NA RZECZ OSÓB Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI....49
15. DZIAŁANIA FINANSOWANE PRZEZ BIURO PEŁNOMOCNIKA UZALEŻNIEŃ....57
16. REALIZACJA GRANTU PN. „POMORZE ZACHODNIE – WSPARCIE PSYCHOLOGICZNO-PEDAGOGICZNE”....60
17. FINANSOWANIE ZADAŃ W RAMACH PROGRAMU W 2021 ROKU....61
18. REALIZACJA ZADAŃ Z WYSZCZEGÓLNIENIEM LICZBY REALIZATORÓW, PRZEDSIĘWZIĘĆ ORAZ ODBIORCÓW....62

WSTĘP

Program ochrony zdrowia psychicznego dla Miasta Koszalina na lata 2018-2022 został przyjęty uchwałą Nr XLV/627/2018 Rady Miejskiej w Koszalinie z dnia 24 maja 2018 roku.

Założeniem Programu było dążenie do:

1. Zapewnienia osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej opieki adekwatnej do potrzeb.
2. Zwiększenia dostępności do psychiatrycznej opieki zdrowotnej z uwzględnieniem form środowiskowych oraz innych form oparcia społecznego.
3. Zwiększenia aktywności zawodowej osób z zaburzeniami psychicznymi.

Program zakładał szereg działań edukacyjno-promocyjnych kierowanych do wszystkich mieszkańców, których głównym celem było pogłębienie wiedzy o zdrowiu psychicznym oraz zapobieganie stygmatyzacji osób i rodzin osób z zaburzeniami psychicznymi. Realizacja zadań na rzecz mieszkańców Miasta określonych w Programie ochrony zdrowia psychicznego dla Miasta Koszalina na lata 2018-2022 wymagała współpracy wielu podmiotów, instytucji, organizacji pozarządowych. Podmioty te były ważnym partnerem z punktu widzenia odpowiedzialności za zdrowie psychiczne i inicjowały zmiany w zakresie nastawienia społeczeństwa do problematyki osób z zaburzeniami psychicznymi.
Działania podejmowane w Programie wynikały z zadań obowiązkowych gminy, związanych z ochroną zdrowia psychicznego i były zawarte w programach realizowanych na terenie Miasta Koszalina, których cele i zadania obejmowały m.in. problematykę osób z zaburzeniami psychicznymi.

Do dokumentów tych zalicza się m.in.

„Strategię rozwiązywania problemów społecznych Miasta Koszalin na lata 2021-2025",
„Miejski Program Wspierania Rodziny i Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2019 – 2021"
„Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych",
„Miejski Program Przeciwdziałania Narkomanii",
„Miejski program wyrównywania szans osób niepełnosprawnych na lata 2018 – 2022"
„Miejski Program na rzecz osób starszych na lata 2018-2022".

Realizatorami zadań w 2022 roku w zakresie opieki i oparcia społecznego na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi były placówki służby zdrowia, instytucje, jednostki organizacyjne Miasta, Powiatowy Urząd Pracy w Koszalinie oraz organizacje pozarządowe.

REALIZACJA ZADAŃ OCHRONY ZDROWIA PSYCHICZNEGO DLA MIASTA KOSZALINA W 2022 ROKU

1.PLACÓWKI PSYCHIATRYCZNEJ OPIEKI MEDYCZNEJ

Na terenie Miasta Koszalina świadczenia z zakresu opieki psychiatrycznej i leczenia uzależnień w ramach kontraktów z Narodowego Funduszu Zdrowia realizowane są w ambulatoryjnej oraz stacjonarnej opiece zdrowotnej tj. w poradniach zdrowia psychicznego i w poradniach odwykowych oraz zapobiegania i zwalczania uzależnień.

OPIEKA STACJONARNA

Środkowopomorskie Centrum Zdrowia Psychicznego „MEDiSON" Koszalin ul. Sarzyńska 9

- Izba Przyjęć,
- Oddział Stacjonarny Psychiatryczny,
- Oddział Opiekuńczo-Leczniczy Psychiatryczny dla Dorosłych,
- Oddział Dzienny Psychiatryczny,
- Ośrodek Ekspertyz Sądowych,
- Zespół Leczenia Środowiskowego.

Poniżej zostały przedstawione dane pozyskane z Zachodniopomorskiego Odziału Funduszu Zdrowia w Szczecinie:

1. Działalność oddziałów psychiatrycznych stacjonarnych dla dorosłych – liczba oddziałów, liczba leczonych, liczba świadczeń (tabela 1).
2. Stacjonarna opieka psychiatryczna- liczba pacjentów i liczba świadczeń (tabela 2).
3. Stacjonarna opieka psychiatryczna- liczba pacjentów oraz średni czas pobytu pacjentów (tabela 3).

Tabela 1: Działalność oddziałów psychiatrycznych stacjonarnych dla dorosłych – liczba oddziałów, liczba leczonych, liczba świadczeń.

Nazwa zakresu świadczeń	**Nazwa świadczeniodawcy**	**2018**		**IX-XII 2018 CZP**		**2019**		**2020**		**2021**		**2022**	
		Liczba hospitalizacji	**Liczba pacjentów**	**Liczba hospitalizacji**	**Liczba pacjentów**	**Liczba hospitalizacji**	**Liczba pacjentów**	**Liczba hospitalizacji**	**Liczba pacjentów**	**Liczba hospitalizacji**	**Liczba pacjentów**	**Liczba hospitalizacji**	**Liczba pacjentów**
Świadczenia psychiatryczne dla dorosłych	MEDiSON Koszalin	762	639	354	326	1033 w tym 428 Koszalin	835 w tym 340 Koszalin	889, w tym 542 Koszalin	722 w tym 432 Koszalin	967 w tym 515 Koszalin	799 w tym 418 Koszalin	1001 w tym 519 Koszalin	842 w tym 424 Koszalin

Źródło: Zachodniopomorski Oddział Narodowego Funduszu Zdrowia w Szczecinie

Liczba hospitalizacji i liczba pacjentów leczonych w oddziale psychiatrycznym utrzymują się na poziomie roku 2021.

Tabela 2: Liczba pacjentów i liczba świadczeń w zakresie stacjonarnej opieki psychiatrycznej

Nazwa zakresu świadczeń	Nazwa świadczeniodawcy	2018		IX-XII 2018 CZP		2019		2020		2021		2022	
		Liczba hospital.	Liczba pacjentów	Liczba hospital.	Liczba pacjentów	Liczba hospital.	liczba pacjentów	Liczba hospitalizacji	Liczba pacjentów	Liczba hospitalizacji	Liczba pacjentów	Liczba hospitalizacji	Liczba pacjentów
Świadczenia opiekuńczo-lecznicze psychiatryczne dla dorosłych	MEDiSON KOSZALIN	16	15	-	-	21	20	18	17	15	15	21	14
Świadczenia psychiatryczne dla Dorosłych	MEDiSON KOSZALIN	762	639	-	354	428	340	889 w tym **542** Koszalin	722 w tym **432** Koszalin	967 w tym **515** Koszalin	799 w tym **418** Koszalin	1001 w tym **519** Koszalin	842 w tym **424** Koszalin
Świadczenia w psychiatrii sądowej w warunkach podstawowego zabezpieczenia	MEDiSON KOSZALIN	44	42	-	-	51	48	52	50	50	46	59	54

Źródło: Zachodniopomorski Oddział Narodowego Funduszu Zdrowia w Szczecinie

Tabela 3: Liczba pacjentów oraz średni czas pobytu pacjentów w lecznictwie stacjonarnym

Nazwa zakresu świadczeń	Nazwa świadczeniodawcy	2018		IX-XII 2018 CZP		2019		2020		2021		2022	
		Średni czas pobytu	Liczba pacjentów	Średni czas pobytu	Liczba pacjentów	Średni czas pobytu	Liczba pacjentów	Średni czas pobytu	Liczba hospit.	Średni czas pobytu	Liczba hospit.	Średni czas pobytu	Liczba hospitalizowanych
Świadczenia opiekuńczo-lecznicze psychiatryczne dla dorosłych	MEDiSON KOSZALIN	361	15	-	-	217,l65	20	231,06	17	231,06	15	234,43	14
Świadczenia psychiatryczne dla Dorosłych	MEDiSON KOSZALIN	30,15	639	19,22	326	28,43	340	42,49, w tym **21,49** Koszalin	722, w tym **432** Koszalin	38,88 w tym **23,58** Koszalin	799, w tym **418** Koszalin	40,78 w tym **26,32** Koszalin	842, w tym **424** Koszalin
Świadczenia w psychiatrii sądowej w warunkach podstawowego zabezpieczenia	MEDiSON KOSZALIN	289,57	42	-	-	244,94	48	248,19	50	250,5	50	216,24	54

Źródło: Zachodniopomorski Oddział Narodowego Funduszu Zdrowia w Szczecinie

OPIEKA AMBULATORYJNA

Na terenie Koszalina działa **Centrum Zdrowia Psychicznego**, które zapewnia kompleksową pomoc psychiatryczną i psychologiczną mieszkańcom naszego Miasta.

Poradnia zdrowia psychicznego MEDiSON Koszalin ul. Zwycięstwa 119, nr tel. 94-348-90-06, 666-028-185

Poradnia Zdrowa Psychicznego Clinika Koszalin ul. Okulickiego 24 A, nr tel. 94-340-70-83

Poradnia Zdrowia Psychicznego MSWiA Koszalin ul. Szpitalna 2, nr tel. 94-347-16-06

Punkt Zgłoszeniowo-Koordynacyjny MEDiSON I Koszalin Sarzyńska 9, nr tel. 94-947-07-54, 94-347-07-55

Punkt Zgłoszeniowo-Koordynacyjny MEDiSON II Koszalin ul. Zwycięstwa 119,

nr tel. 94-348-90-06, 666-028-185

-Poradnia Zdrowia Psychicznego,

-Zespół Leczenia Środowiskowego,

- Klub Pacjenta – grupa samopomocowa.

Centrum Psychoterapii i Leczenia Uzależnień ANON sp. z o.o. Koszalin, al. Monte Cassino 13, nr tel. 94 343-07-48:

1. Poradnia Uzależnień

Poradnia terapii uzależnienia od alkoholu i współuzależnienia

- Leczenie ambulatoryjne specjalistyczne – Psychiatria
- Rehabilitacja ambulatoryjna - Psychiatria

2. Dzienny Oddział Terapii Uzależnień

Oddział dzienny terapii uzależnienia od alkoholu

- Leczenie stacjonarne - Psychiatria
- Leczenie w trybie hostelowym - Psychiatria
- Rehabilitacja dzienna - Psychiatria

3. Poradnia dla Współuzależnionych

Poradnia terapii uzależnienia od alkoholu i współuzależnienia

- Leczenie ambulatoryjne specjalistyczne - Psychiatria
- Rehabilitacja ambulatoryjna - Psychiatria

4. Poradnia psychologiczna

- Leczenie ambulatoryjne specjalistyczne - Psychiatria

Niepubliczny ZOZ „MONADA” Koszalin al. Monte Cassino 13, nr tel. 94 341-77- 27

-Poradnia Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży. Ośrodek środowiskowej opieki psychologicznej i psychoterapeutycznej dla dzieci i młodzieży- I poziom referencyjny, od lipca 2022r.-II pozim referencyjny.

Niepubliczny ZOZ Centrum Opieki Medycznej „Autyzm” Koszalin, ul. Morska 2, nr tel. 94 348-93-28, 606-476-508

-Poradnia dla Dzieci z Autyzmem

Niepubliczny ZOZ Ośrodek Profilaktyki i Terapii Uzależnień dla Dzieci i Młodzieży Koszalin, ul. Zwycięstwa 168, nr tel. 94 34-10-101

-Poradnia Terapii Uzależnienia od Substancji Psychoaktywnych

Poradnie seksuologiczne i patologii współżycia

Koszalin, Centrum Psychoterapii i Leczenia Uzależnień Anon Sp. z o.o., Al. Monte Cassino 13, 94-343- 07-48 (świadczenia od 01.06.2021r.)

Polski Związek Głuchych Specjalistyczna Poradnia Rehabilitacji Dzieci i Młodzieży z Wadą SłuchuPolskiego Związku Głuchych Koszalin, ul. Jana z Kolna 24 B nr tel. 94 341-04-84

- Poradnia Rehabilitacji Dzieci z Zaburzeniami Wieku Rozwojowego,

Poradnia Rehabilitacji Słuchu i Mowy.

Dane statystyczne dotyczące ambulatoryjnej pomocy psychiatrycznej oraz korzystanie z lecznictwa środowiskowego przedstawiają tabele 4-10. Dane zostały pozyskane z Zachodniopomorskiego Oddziału Narodowego Funduszu Zdrowia w Szczecinie.

Tabela 4: Ambulatoryjne świadczenia psychiatryczne – liczba podmiotów, liczba przyjętych pacjentów, liczba świadczeń

Nazwa zakresu świadczeń	Nazwa świadczeniodawcy	2018		IX-XII 2018 CZP		2019		2020		2021		2022	
		Liczba świadczeń	Liczba pacjentów	Liczba świadczeń	Liczba pacjentów	Liczba świadczeń	Liczba pacjentów	Liczba świadczeń	Liczba pacjentów	Liczba świadczeń	Liczba pacjentów	Liczba świadczeń	Liczba pacjentów
Świadczenia psychiatryczne ambulatoryjne dla dorosłych	MEDiSON Koszalin	4751	1689	4264	2659	16955	4168	21795 w tym 19612 Koszalin	5835 w tym 5176 Koszalin	23053 w tym 20999 Koszalin	6242 w tym 5603 Koszalin	25309 w tym 23312 Koszalin	6894, w tym 6245 Koszalin
Świadczenia psychiatryczne ambulatoryjne dla dorosłych	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Przychodnia Clinika	1167	409	Umowa rozwiązana z dniem 2018-10-31		-		-		-		-	-
Świadczenia psychiatryczne ambulatoryjne dla dorosłych	Psychiatryczny Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej S.C.	8355	1769	Umowa rozwiązana z dniem 2018-10-31		-		-		-		-	-
Świadczenia psychiatryczne ambulatoryjne dla dorosłych	Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w Koszalinie	4304	1722	Umowa rozwiązana z dniem 2018-10-31		-		-		-		-	-

Źródło: Zachodniopomorski Oddział Narodowego Funduszu Zdrowia w Szczecinie

W 2022r. udzielono o 2256 więcej ambulatoryjnych świadczeń psychiatrycznych w porównaiu do roku 2021. Wzrosła również liczba pacjentów o 652 osoby. W oddziale dziennym dla osób z zaburzeniami psychicznymi udzielono 212 świadczeń więcej niż w 2021r. W lecznictwie środowiskowym-domowym również udzielono więcej świadczeń niż w 2021r. o 9808 świadczeń. Z pomocy skorzystało o 122 osoby wicej niż w roku 2021.

Tabela 5: Działalność oddziałów dziennych dla osób z zaburzeniami psychicznymi – liczba oddziałów, liczba leczonych, liczba udzielonych świadczeń

Nazwa zakresu świadczeń0	Nazwa świadczeniodawcy	2018		IX-XII 2018 CZP		2019		2020		2021		2022	
		Liczba osobodni	Liczba pacjentów	Liczba osobodni	Liczba pacjentów	Liczba osobodni	Liczba pacjentów	Liczba osobodni	Liczba pacjentów	Liczba osobodni	Liczba pacjentów	Liczba osobodni	Liczba pacjentów
Świadczenia dzienne psychiatryczne dla dorosłych	MEDiSON Koszalin	1824	64	914	40	3973	112	1469, w tym 1342 Koszalin	55, w tym 52 Koszalin	1766 w tym 1766 Koszalin	35 w tym 35 Koszalin	1978, w tym 1978 Koszalin	37, w tym 37 Koszalin

Źródło: Zachodniopomorski Oddział Narodowego Funduszu Zdrowia w Szczecinie

Tabela 6: Lecznictwo środowiskowe – liczba podmiotów, liczba leczonych, liczba świadczeń

Nazwa zakresu świadczeń	Nazwa świadczeniodawcy	2018		IX-XII 2018 CZP		2019		2020		2021		2022	
		Liczba świadczeń	Liczba pacjentów	Liczba świadczeń	Liczba pacjentów	Liczba świadczeń	Liczba pacjentów	Liczba świadczeń	Liczba pacjentów	Liczba świadczeń	Liczba pacjentów	Liczba świadczeńL	Liczba pacjentów
Leczenie środowiskowe (domowe)	MEDiSON Koszalin	1377	380	663	279	729	289	10255, w tym 10075 Koszalin	1652, w tym 1607 Koszalin	19098 w tym 18924 Koszalin	2533	29005, w tym 28732 Koszalin	2681, w tym 2655 Koszalin

Źródło: Zachodniopomorski Oddział Narodowego Funduszu Zdrowia w Szczecinie

Tabela 7: Świadczenia opiekuńczo-lecznicze psychiatryczne dla dorosłych - liczba podmiotów, liczba leczonych, liczba świadczeń

Nazwa zakresu świadczeń	Nazwa świadczeniodawcy	2018		2019		2020		2021		2022	
		Liczba hospitalizacji	Liczba pacjentów	Liczba hospitalizacji	Liczba pacjentów	Liczba hospitalizacji	Liczba pacjentów	Liczba hospitalizacji	Liczba pacjentów	Liczba hospitalizacji	Liczba pacjentów
Świadczenia opiekuńczo-lecznicze psychiatryczne dla dorosłych	MEDiSON Koszalin	16	15	21	20	18	17	15	15	21	14

Źródło: Zachodniopomorski Oddział Narodowego Funduszu Zdrowia w Szczecinie

Tabela 8: Świadczenia psychiatryczne ambulatoryjne dla dzieci i młodzieży oraz świadczenia dla osób z autyzmem dziecięcym

Nazwa zakresu świadczeń	Nazwa świadczeniodawcy	2018	2019	2020	2021	2022
		Liczba świadczeń	Liczba świadczeń	Liczba świadczeń	Liczba świadczeń	Liczba świadczeń
Świadczenia dla osób z autyzmem dziecięcym lub innymi całościowymi zaburzeniami rozwoju	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Centrum Opieki Medycznej "Autyzm"	3429	3378	5831	5461	4580
Świadczenia psychiatryczne ambulatoryjne dla dzieci i młodzieży	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej "MONADA"	6104	5569	5582	5909	2873

Źródło: Zachodniopomorski Oddział Narodowego Funduszu Zdrowia w Szczecinie

Z dniem 30 czerwca 2018 roku wygasły dotychczasowe umowy zawarte pomiędzy wszystkimi świadczeniodawcami a Narodowym Funduszem Zdrowia. Kolejne zostały zawarte w drodze konkursu ofert. Na mocy Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 27 kwietnia 2018 roku w sprawie programu pilotażowego w centrach zdrowia psychicznego (Dz.U.poz.852) na terenie Koszalina od 1 września 2018 roku funkcjonuje jedyne w województwie zachodniopomorskim Centrum Zdrowia Psychicznego, które zabezpiecza świadczenia ryczałtowo dla wszystkich mieszkańców Miasta. Realizatorem pilotażu CZP jest MEDiSON Sp. z o.o. Podwykonawcami są NZOZ Przychodnia Clinica, ul. Okulickiego 24a w Koszalinie, Psychiatryczny NZOZ ul. Monte Cassino 13 w Koszalinie, Samodzielny Publiczny ZOZ MSWiA ul. Szpitalna 2 w Koszalinie.

Świadczenia psychologiczne były zakontraktowane przez Centrum Psychoterapii i Leczenia Uzależnień ANON Sp. z o.o. – liczba świadczeń w 2022r.- 2461, (w 2021 r.- 2486, mniej o 25 w porównaniu do 2021r.).

Świadczenia terapii uzależnień i współuzależnienia od alkoholu były zakontraktowane przez Centrum Psychoterapii i Leczenia Uzależnień ANON Sp. z o.o. – liczba świadczeń w 2022r.- 16208, (w 2021r.- 14926 , wzrost o 1282 świadczenia w porównaniu do 2021r.).

Świadczenia dzienne terapii uzależnienia od alkoholu były zakontraktowane przez Centrum Psychoterapii i Leczenia Uzależnień ANON Sp. z o.o. – liczba świadczeń w 2022r.- 2970, (w 2021 r.- 2915 o 55 więcej niż w 2021 r.).

Świadczenia terapii uzależnienia od substancji psychoaktywnych innych niż alkohol były zakontraktowane przez Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Ośrodek Profilaktyki Terapii Uzależnień dla dzieci i młodzieży- liczba świadczeń w 2022r.-1047, w 2021 r.-933 (wzrost o 114 w porównaniu do 2021r.).

Dnia 01 kwietnia 2020 r. swoją działalność w Koszalinie rozpoczęła placówka nowego modelu ochrony zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży – Ośrodek Środowiskowej Opieki Psychologicznej i Psychoterapeutycznej dla Dzieci i Młodzieży (I poziom referencyjny). Ośrodek realizuje psychoterapię indywidualną, psychoterapię grupową i rodzinną, poradnictwo psychologiczne, diagnostykę psychologiczną, sesje wsparcia psychospołecznego, wizyty domowe i środowiskowe. Swoją opieką obejmuje osoby zamieszkujące na terenie Koszalina. Powstanie w/w placówki jest częścią kompleksowej zmiany podejścia do psychiatrii dziecięcej, która zakłada stworzenie trzypoziomowego systemu opieki dla dzieci i młodzieży.

I poziom – Ośrodki Środowiskowej Opieki Psychologicznej i Psychoterapeutycznej dla Dzieci i Młodzieży, zatrudniające psychologów, psychoterapeutów i terapeutów środowiskowych. II poziom to Środowiskowe Centra Zdrowia Psychicznego, w których można skorzystać z porady psychiatry. Trzeci poziom to Ośrodki Wysokospecjalistycznej Całodobowej Opieki Psychiatrycznej (oddziały

psychiatryczne).

Zgodnie z w/w modelem, jego podstawę stanowić będą Ośrodki Środowiskowej Opieki Psychologicznej i Psychoterapeutycznej dla Dzieci i Młodzieży, które w razie potrzeby będą mogły zasięgać porady ze strony specjalistów pracujących na innych poziomach referencyjnych. Rozwiązanie to, jest przeciwieństwem obecnych rozwiązań, w których często przyjęcie na oddział psychiatryczny jest pierwszym kontaktem małoletniego z jakąkolwiek formą opieki. Zwiększenie dostępności pomocy w opiece ambulatoryjnej i środowiskowej, umożliwi odciążenie Szpitalnych Oddziałów Ratunkowych i Izb Przyjęć. Ponadto, dzięki stworzeniu sieci ośrodków udzielających pomocy osobom z zaburzeniami możliwe będzie skrócenie czasu pobytu w szpitalu i zapobieganie rehospitalizacji. Dzięki powstaniu w Koszalinie Ośrodka Środowiskowej Opieki Psychologicznej i Psychoterapeutycznej dla Dzieci i Młodzieży - I poziomu – działającego przy NZOZ „MONADA", al. Monte Cassino 13 w Koszalinie – dzieci i młodzież do 21 roku życia są w pierwszej kolejności diagnozowane jak najbliżej miejsca zamieszkania. Kadra Ośrodka, poprzez swój zespół specjalistów, jest w stanie zapewnić efektywną opiekę i wsparcie psychologa, psychoterapeutów oraz terapeuty środowiskowego. Ze względu na obecną sytuację zdrowotną i społeczną, swoją pracę Ośrodek Środowiskowej Opieki Psychologicznej i Psychoterapeutycznej dla Dzieci i Młodzieży rozpoczął w trudnych warunkach – z jednej strony musi działać w czasie szczególnych ograniczeń (restrykcje dotyczące poruszania się i osobistych spotkań zmiana sposobu funkcjonowania placówek oświatowych oraz podmiotów medycznych), a z drugiej odpowiedź na wzrastające, w okresie kryzysu spowodowanego pandemią COVID - 19, zapotrzebowanie na specjalistyczną opiekę i wsparcie.

W 2022r. z pomocy ośrodka skorzystało 3456 osób, o 2082 osoby więcej niż w roku 2021.

W lipcu 2022r. Zachodniopomorski Oddział NFZ w Szczecinie podpisał umowę na realizację zadania - Centrum Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży - poradnia zdrowia psychicznego - II poziom referencyjny, w którym realizowane były świadczenia ambulatoryjne przez lekarzy psychiatrów, psychologów oraz psychoterapeutów. Umowa realizowana była od lipca do końca grudnia 2022r. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „MONADA"w Koszalinie w ramach umowy zrealizował 2030 świadczeń.

Tabela 9: Ośrodek środowiskowej opieki psychologicznej i psychoterapeutycznej dla dzieci i młodzieży- I poziom referencyjny

Nazwa zakresu świadczeń	Nazwa świadczeniodawcy	2020r. Liczba świadczeń	2021r. Liczba świadczeń	2022r. Liczba świadczeń
Ośrodek środowiskowej Opieki psychologicznej i psychoterapeutycznej dla dzieci i młodzieży- I poziom referencyjny	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej "MONADA"	642	1374	3456

Źródło: Zachodniopomorski Oddział Narodowego Funduszu Zdrowia w Szczecinie

Tabela 10: Centrum Zdrowia Psychicznego dla dzieci i młodzieży- II poziom referencyjny

Nazwa zakresu świadczeń	Nazwa świadczeniodawcy	Od lipca 2022r. Liczba świdczeń
Centrum zdrowia psychicznego dla dzieci i młodzieży- poradnia zdrowia psychicznego-II poziom referencyjny(umowa od lipca do grudnia 2022r,)	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej "MONADA"	2030

Źródło: Zachodniopomorski Oddział Narodowego Funduszu Zdrowia w Szczecinie

2. MIEJSKI ZESPÓŁ DS. ORZEKANIA O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

Poniżej dane Miejskiego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności dot. liczby wydanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności z powodu choroby psychicznej i upośledzenia umysłowego dla osób przed 16 rokiem życia i dla osób powyżej 16 roku życia.

Tabela 11 : Liczba wydanych orzeczeń z powodu chorób psychicznych i upośledzenia umysłowego w latach 2018 - 2022- osoby przed 16 rokiem życia

Rok	Przyczyny niepełnosprawności	Razem liczba orzeczeń	Wiek				
			0-3 lat	4-7 lat	8-16 lat	K	M
2018	02-P choroba psychiczna	**7**	0	0	7	3	4
	01-U upośledzenie umysłowe	**3**	0	1	2	0	3
	12-C całościowe zaburzenia rozwojowe	**55**	12	4	39	12	43
2019	02-P choroba psychiczna	**1**	0	0	1	0	1
	01-U upośledzenie umysłowe	**5**	0	1	4	1	4
	12-C całościowe	**51**	11	20	20	5	46

	zaburzenia rozwojowe						
2020	02-P choroba psychiczna	**1**	0	0	1	1	0
	01-U upośledzenie umysłowe	**5**	0	2	3	4	1
	12-C całościowe zaburzenia rozwojowe	**65**	10	19	36	15	50
2021	02-P choroba psychiczna	**3**	0	0	3	0	3
	01-U upośledzenie umysłowe	**2**	0	0	2	1	1
	12-C całościowe zaburzenia rozwojowe	**73**	13	26	34	21	52
2022	02-P choroba psychiczna	**0**	0	0	0	0	0
	01-U upośledzenie umysłowe	**2**	0	0	2	0	2
	12-C całościowe zaburzenia rozwojowe	**74**	10	26	38	17	57

Źródło: dane Miejskiego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Koszalinie

Tabela 12: Liczba wydanych orzeczeń z powodu chorób psychicznych i upośledzenia umysłowego za lata 2018- 2021 – osoby powyżej 16 roku życia

Rok	**Symbol schorzenia**	**Stopień niepełnosprawności**				**Wiek**				**Płeć**	
		znaczny	umiarkowany	Lekki	**razem**	16-25	26-40	41-60	60 i więcej	K	M
2018	02-P choroba psychiczna	25	51	31	**107**	12	35	31	29	56	51
	01-U upośledzenie umysłowe	3	8	0	**11**	8	3	0	0	4	7
	12-C całościowe zaburzenia rozwojowe	1	2	8	**11**	11	0	0	0	1	10
2019	02-P choroba psychiczna	36	65	39	**140**	13	48	40	39	68	72
	01-U upośledzenie umysłowe	3	4	0	**7**	7	0	0	0	1	6
	12-C całościowe zaburzenia rozwojowe	4	4	0	**8**	7	1	0	0	0	8

2020	02-P choroba psychiczna	47	56	22	**125**	10	28	36	51	66	59
	01-U upośledzenie umysłowe	7	3	0	**10**	7	1	2	0	6	4
	12-C całościowe zaburzenia rozwojowe	8	3	3	**14**	13	1	0	0	0	14
2021	02-P choroba psychiczna	59	79	22	**154**	12	40	44	58	74	80
	01-U upośledzenie umysłowe	8	7	1	**16**	5	8	2	1	7	9
	12-C całościowe zaburzenia rozwojowe	4	14	4	**22**	19	3	0	0	2	20
2022	02-P choroba psychiczna	88	91	34	**213**	11	44	50	108	120	93
	01-U upośledzenie umysłowe	6	3	2	**11**	6	2	3	0	0	11
	12-C całościowe zaburzenia rozwojowe	9	5	3	**17**	15	2	0	0	1	16

Źródło: dane Miejskiego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Koszalinie

Z powyższych danych wynika, że wzrasta liczba wydanych orzeczeń dla osób powyżej 16 r. ż. z powodu choroby psychicznej. W 2022 roku wydano 213 orzeczeń z powodu choroby psychicznej, o 59 więcej w niż w roku 2021. Najwięcej orzeczeń z powodu choroby psychicznej wydano osobom powyżej 60 roku życia-108, zdecydowanie większą grupę stanowią kobiety.

Wśród osób do 16 roku życia najwięcej orzeczeń (74) wydano z powodu całościowych zaburzeń rozwojowych, najwięcej dla osób w przedziale wiekowym 8-16 lat (38 osób). Liczba wydanych orzeczeń dla osób do 16 roku życia utrzymuje się na tym samym poziomie co w roku 2021.

3.DZIAŁANIA PROWADZONE PRZEZ MIEJSKĄ PORADNIĘ PSYCHOLOGICZNO- PEDAGOGICZNĄ

Celem działania Poradni jest udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej, w tym pomocy logopedycznej, pomocy w wyborze kierunku kształcenia i zawodu, dzieciom i młodzieży uczącej się, a także udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej dzieciom, nauczycielom i rodzicom, związanej z wychowaniem i kształceniem dzieci i młodzieży.

W 2022 r. Poradnia podejmowała następujące działania:

Zapobieganie zaburzeniom psychicznym:

1. Wczesne wykrywanie depresji oraz identyfikacja zaburzeń zachowania wśród dzieci i młodzieży mogących doprowadzić do zaburzeń psychicznych i uzależnień:

- terapia psychologiczna/psychoterapia oraz inne formy pomocy psychologicznej/porady bez badań- 4014 sesji terapeutycznych dla 3329 osób (w 2021r.- 1529 osób),
- interwencje kryzysowe-5
- zajęcia dla dzieci z zaburzeniami zachowania i emocji TRE – 20 sesji dla 6 osób (w 2021– 47 sesji dla 12 osób),
- terapia EEG Biofeedback- 102 sesje dla 12 osób.

2. Spotkania psychoedukacyjne dla rodziców ukierunkowane na zdobywanie wiedzy o zdrowiu psychicznym, sposobach reagowania, możliwościach wspierania dziecka, specjalnych potrzebach edukacyjnych, zaburzeniach emocjonalno-społecznych- 240 spotkań (w 2021r.-150 spotkań):

- „ Wczesne objawy ryzyka dysleksji u dzieci przedszkolnych"- 70 konsultacji (w 2021r.-25 konsultacji),
- spotkania dla rodziców dzieci/młodzieży w sytuacji trudności emocjonalnych-szukanie rozwiązań, budowanie wsparcia do podejmowania działań-190 spotkań,
- profilaktyka zdrowia psychicznego-spotkania konsultacyjno-psychoedukacyjne z rodzicami (profilaktyka uzależnień, trudności w budowaniu tożsamości płciowej, myśli suicydalne dzieci i młodzieży, zdrowe sposoby przeżywaniia trudności emocjonalnych, psychoedukacja dotycząca wspierania prawidłowego rozwoju emocjonalno-społecznego dziecka, rozumienie zaburzeń psychicznych, funkcjonowanie dziecka w kryzysie emocjonalnym)- 530 spotkań,
- grupa wsparcia dla pedagogów/psychologów szkolnych- 425 konsultacji (w 2021r. 256 konsultacji).

3. Organizowanie i wspieranie szkoleń nastawionych na umiejętności wychowawcze rodziców/nauczycieli:

- indywidualne wsparcie dla rodziców dzieci/ uczniów z zespołem Aspergera – łącznie 61 osób/ 183 spotkania (w 2021r.- 149 osób/191 spotkań),
- indywidualne konsultacje- wsparcie dla nauczycieli dzieci/ uczniów z zespołem Aspergera- 12 konsultacji (w 2021r.-7 konsultacji),

4. Działania edukacyjne podnoszące kompetencje rodzicielskie:

- indywidualne konsultacje dla rodziców i opiekunów prowadzone na terenie szkół i przedszkoli- 347 konsultacji (w 2021r.-182 konsultacje),

- indywidualne konsultacje dla rodziców i opiekunów prowadzone na terenie MPP-P- 1373 konsultacje (w 2021r.- 2683),
- wywiady i audycje w Polskim Radio Koszalin (pedagog, psycholog):
  - „Przyczyny powstawania zachowań lękowych i depresji wśród dzieci i młodzieży",
  - „Jak rozmawiać z dziećmi o wojnie",
  - „Sytuacja w szkołach po pandemii",
  - „Depresja dzieci i młodzieży",
  - „Interwencja kryzysowa oraz możliwe sposoby funkcjonowania osób w kryzysie wojennym i osób pomagającym uchodźcom",
- Gazetka MPP-P" Poczytaj mamo, tato…"- 12 wydań.

5. Spotkania psychoedukacyjne dla rodziców na ternie placówek oświatowych i MPP-P:
   - „ Jak rozmawiać z dziećmi o wojnie" – spotkania dla rodziców Przdszkola nr 15,
   - „Wpływ telewizji i gier na rozwój dziecka- spotkanie w formie on-line dla rodziców dzieci z Przedszkola nr 9,
   - „Rozwoj społeczno-emocjonalny dziecka, sposoby stawiania granic dziecku"- spotkanie w formie on-line dla rodziców dzieci z Przedszkola nr 35,
   - „Terapeutyczny aspekt gier planszowych"- 2 spotkania w formie on-line dla rodziców dzieci przedszkolnych,
   - „Potrzeby rozwojowe dzieci i młodzieży w okresie nauki w szkole podstawowej"- spotkanie on-line,
   - „Przyczyny i mechanizmy zachowań ryzykownych-jak pomóc dzieciom w sytuacjach kryzysowych"- spotkania on-line dla rodziców uczniów szkół ponadpodstawowych,
   - „Jak umiejętnie towarzyszyć i wspierać w rozwoju, w trudnym czasie po pandemii"- funkcjonowanie młodzieży w sferze emocjonalno-motywacyjnej-spotkanie w Zespole Szkół Nr 10,
   - „Profilaktyka uzależnień, zdrowia psychicznego, psychoedukacja dotycząca wspierania prawidłowego rozwoju psychospołecznego, emocjonalno- społecznego"- 69 spotkań w MPP-P.
6. W 2022r. w ramach działań stymulujących rozwój dziecka we wczesnym etapie jego rozwoju działania terapeutyczne i konsultacyjne były realizowane przez 10 specjalistów.

   <u>Diagnoza i terapia dzieci w ramach Wczesnego Wspomagania Rozwoju Dziecka</u>

   Liczba przeprowadzonych diagnoz i wydanych opinii, liczba zajęć terapeutycznych:
   - liczba diagnoz-258,
   - liczba wydanych opinii-127.

Liczba zajęć terapeutycznych indywidualnych-161.

7. Program Za Życiem:

   - zajęcia terapeutyczne- 1309 godzin (36 osób),

   - porady dla rodziców dzieci dotyczące postępów w rozwoju, wskazówki do pracy (36 rodziców).

4. SPECJALISTYCZNE USŁUGI OPIEKUŃCZE DLA OSÓB Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI

Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi, realizowane przez Centrum Usług Społecznych w Koszalinie jako zadanie zlecone gminie, mają na celu uczenie oraz rozwijanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia, kształtowanie umiejętności zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych i umiejętności społecznego funkcjonowania, motywowanie do aktywności, leczenia lub rehabilitacji, prowadzenie treningów umiejętności samoobsługi i umiejętności społecznych oraz wspieranie, także w formie asystowania w codziennych czynnościach życiowych, takich jak:

- samoobsługa, wykonywanie czynności gospodarczych i porządkowych (w tym umiejętność utrzymania i prowadzenia domu),
- dbałość o higienę i wygląd,
- utrzymanie kontaktów z otoczeniem,
- wspólne organizowanie i spędzanie czasu wolnego,
- korzystanie z usług różnych instytucji.

W roku 2022 specjalistycznymi usługami opiekuńczymi dla osób z zaburzeniami psychicznymi objęto 13 osób. Usługi świadczone były przez Koszalińskie Stowarzyszenie Pomocy Osobom Autystycznym z siedzibą w Koszalinie ul. Morska 2 na podstawie umowy zawartej w wyniku przetargu nieograniczonego. Odpłatność za specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi ustalano na podstawie tabeli odpłatności zawartej w Rozporządzeniu Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 roku w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych. W roku 2022 zrealizowano 485,5 godzin specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, wydatkowano kwotę 33 985 zł Środki na ten cel pochodziły z budżetu Wojewody Zachodniopomorskiego.

Tabela 13: Liczba osób korzystających ze specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w latach 2018-2022

Rodzaj świadczenia	Liczba osób				
	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021r.	2022r.
Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi	28	28	20	20	13
w tym: osoby z autyzmem	18	18	15	15	11

Źródło: Centrum Usług Społecznych w Koszalinie

5.PROJEKT „ROZWÓJ USŁUG OPIEKUŃCZYCH W GMINIE MIASTO KOSZALIN"

Od stycznia 2018 roku Dom Pomocy Społecznej „ Zielony Taras" w Koszalinie w ramach działania 7.6 „Wsparcie rozwoju usług społecznych świadczonych w interesie ogólnym" programu operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020 realizuje projekt „Rozwój usług opiekuńczych w Gminie Miasto Koszalin". Celem głównym projektu jest zabezpieczenie prawidłowych, zgodnych z obowiązującymi przepisami świadczeń usług opiekuńczych na rzecz osób starszych, samotnych, chorych i niepełnosprawnych na terenie Gminy Miasto Koszalin. Wsparcie w projekcie skierowane jest do osób niesamodzielnych, których dochód nie przekracza 150% kryterium dochodowego określonego w ustawie o pomocy społecznej, które ukończyły 60 lat. W 2018r. usługami opiekuńczymi w ramach projektu objętych zostało 10 osób, w 2019r.- 9 osób, w 2020r.- 3 osoby, w 2021r.- 9 osób, w 2022r. -4 osoby, stan na 31 grudnia 2022r. to 7 osób.

W ramach ww. zadania realizowane jest również poradnictwo specjalistyczne prawnika i psychologa. Z porad psychologa i prawnika korzystają opiekunowie faktyczni, czyli osoby pełnoletnie opiekujące się osobami niesamodzielnymi, niebędące opiekunami zawodowymi i niepobierające wynagrodzenia z tytułu opieki nad osobą niesamodzielną. W ramach projektu w 2018r. z porad skorzystało 15 osób, w 2019r.- 18 osób, w 2020r.- 12 osób, w 2021r.- 3 osoby, w 2022r.- 1 osoba.

Projekt w ramach środków unijnych realizowany był do 31 grudnia 2020 roku. Gmina zobowiązana jest do utrzymania 3 letniej trwałości zadania, na lata 2021-2023.

6.UMIESZCZANIE OSÓB Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI W DOMACH POMOCY SPOŁECZNEJ

Do zadań własnych gminy z zakresu pomocy społecznej należy kierowanie osób do domów pomocy społecznej. O skierowanie może ubiegać się osoba wymagająca całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, nie mogąca samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie całodobowych usług opiekuńczych.

Gmina ponosi opłatę za osobę skierowaną do domu pomocy społecznej w wysokości różnicy między średnim kosztem utrzymania w domu pomocy społecznej a opłatami wnoszonymi przez mieszkańca domu i jego małżonka, zstępnych przed wstępnymi. Rodzina, zgodnie z przepisami nie może być obciążona kosztami za pobyt w domu pomocy społecznej przy dochodzie niższym niż 1800 zł na osobę w rodzinie lub 2328 zł w przypadku osób samotnie gospodarujących tj. 300% kryterium dochodowego w pomocy społecznej (kryterium dochodowe obowiązuje od 1 stycznia 2022r.)

Tabele 14 i 15 obrazują liczbę osób z zaburzeniami psychicznymi przebywających w domach pomocy społecznej poza Koszalinem oraz średni koszt utrzymania mieszkańca w domach pomocy społecznej. Z poniższych danych wynika, że liczba osób kierowanych do domów pomocy społecznej poza Koszalin z roku na rok wzrasta, związane to jest z brakiem specjalistycznego domu pomocy społecznej na terenie Koszalina. Wzrasta również średni koszt utrzymania mieszkańca w domach społecznych zarówno w Koszalinie jak i poza Koszalinem oraz średni koszt ponoszny przez Gminę za mieszkańca.

Tabela 14: Liczba osób przebywających w domach pomocy społecznej w latach 2018-2022 (stan na dzień 31 grudnia)

	2018r.	**2019 r.**	**2020 r.**	**2021r.**	**2022r.**
Liczba osób przebywających w DPS poza Koszalinem, w tym:	134	130	135	149	155
liczba osób przewlekle psychicznie chorych	36	36	38	42	41
Liczba osób niepełnosprawnych intelektualnie	-	21	23	23	26
Liczba osób w DPS dla osób uzależnionych od alkoholu	-	1	0	0	0
Liczba osób przebywająca w DPS Koszalin	85	87	85	89	84

Źródło: Centrum Usług Społecznych w Koszalinie

Tabela 15: Średni miesięczny koszt utrzymania w domach pomocy społecznej oraz średnia dopłata gminy (w zł) w latach 2018-2022

	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.	2022 r.
Średni koszt utrzymania w DPS poza Koszalinem (zł)	3 494,28	3 834,50	4 184,29	4 526,72	4 663,62
z tego: średni koszt dopłaty gminy (zł)	2 626,24	2 864,11	3 009,82	3 303,98	3 537,46
Średni koszt utrzymania w DPS Koszalin	3 894,04	4 200,00	5 173,80	5 444,17	5 871,79
z tego: średni koszt dopłaty gminy (zł)	2 564,53	2 751,77	3 472,91	3 714,68	3 967,67

Źródło: Centrum Usług Społecznych w Koszalinie

7.UDZIELANIE POMOCY PODOPIECZNYM CENTRUM USŁUG SPOŁECZNYCH W KOSZALINIE I MIESZKAŃCOM DOMU POMOCY SPOŁECZNEJ „ ZIELONY TARAS" W KOSZALINIE

Centrum Usług Społecznych w Koszalinie w 2022r. podjęło następujące działania:

- Podpisano porozumienie z Fundacją na rzecz Osób z Zaburzeniami Psychicznymi „Nowe Życie o współorganizacji działań wspierających na terenie Środowiskowego Domu Samopomocy „Odrodzenie" oraz Środowiskowego Domu Samopomcy „Przyszłość".
- 30 września 2021r. zawarto porozumienie o współpracy z Środkowopomorskim Centrum Zdrowia Psychicznego MEDiSON w Koszalinie. Porozumienie określa zasady wzajemnej współpracy w zakresie rozpoznawania i monitorowania sytuacji osób i ich rodzin wymagających pomocy i wsparcia, w tym organizowanie spotkań.
  W 2022r. odbyło się 11 spotkań.
- Udzielano wsparcia finansowego i materialnego osobom będącym w trudnej sytuacji materialnej poprzez przyznawanie świadczeń w ramach zadań CUS.
- Wydawano decyzje administracyjne przyznające specjalistyczne usługi opiekuńcze. Realizacją specjalistycznych usług opiekuńczych w 2022r. objęto13 osób, zrealizowano 485,5 świadczeń.
- Skierowano 5 wniosków Sądu Rodzinnego o umieszczenie w domu pomocy społecznej bez zgody podopiecznego, 1 wniosek o zabezpieczenie tymczasowe w formie umieszczenia

w domu pomocy społecznej na czas trwania postępowania, 1 wniosek o skierowanie na leczenie psychiatryczne bez zgody podopiecznego.

- W ramach pracy socjalnej w rodzinach, udzielano informacji i towarzyszono rodzinom w sytuacjach wymagających wsparcia.

Realizacja projektów:

„Centrum Usług Społecznych Koszalin" Projekt współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 realizowany w okresie 01.01.2021 – 30.09.2023r. na podstawie umowy o dofinansowanie nr POWR.02.08.00-00-0042/20-00. Głównym celem projektu jest wypracowanie i przetestowanie modelowego rozwiązania w zakresie integracji i rozwoju usług społecznych adresowanego do ogółu mieszkańców Koszalina poprzez utworzenie Centrum Usług Społecznych jako nowej jednostki organizacyjnej Gminy.

W 2022 r. Centrum realizowało 14 usług społecznych, podzielonych na dwa pakiety: „POMOC+" oraz „RODZINA+". Od początku realizacji projektu z usług społecznych skorzystały 1 022 osoby (niektóre osoby mogły skorzystać kilkakrotnie z jednej usługi lub kilku usług). W ramach działań wspierających zrealizowano 6 projektów i programów związanych ze wspieraniem rodziny – „Straszny Bal", „Czyste Podwórko", „W co się bawić- kreatywne warsztaty rodzinne", „Śladami Czerwonego Kapturka", „Spotkanie z książką", „Twoja Moc to pomoc".

W 2022r. udział w projekcie wzięło - 36 rodzin:

a) mediacje dla rodziny (partnerskie, rodzinne, międzypokoleniowe, sąsiedzkie) – 33 wnioski, w tym 5 złożonych powtórnie, łącznie 28 rodzin skorzystało z usługi,

b) warsztat „Szkoła dla rodziców" podnoszący kompetencje rodzicielskie i wychowawcze – 8 rodzin, wtym- 40 dzieci:

a) indywidualna terapia logopedyczna dla dzieci i młodzieży – 13 dzieci rozpoczęło terapię, łącznie od początku projektu skorzystało 30 dzieci (17 osób w 2021r., 13 osób w 2022r.),

b) terapia dietetyczna dla dzieci i młodzieży – skorzystało 5 osób.

„Regionalna Akademia Dzieci i Młodzieży. Głównym celem projektu jest zwiększenie usług społecznych, środowiskowych i opiekuńczych przez wspieranie rodziny i pieczy zastępczej w pełnieniu ról opiekuńczo- wychowawczych, podniesienie kompetencji rodzicielskich oraz społecznych dzieci i młodzieży, zmierzające do wzmocnienia umiejętności adaptacyjnych, a także wykorzystywania zasobów własnych i środowiska celem radzenia sobie z kryzysem. Udzielanie porad i konsultacji indywidualnych, w tym porad psychologicznych

w formie konsultacji w ramach pomocy psychologicznej, diagnostycznej i pedagogicznej. W 2022 roku na rzecz uczestników projektu zrealizowano:

- 138 godzin poradnictwa psychologicznego (34 osoby, w tym 15 dorosłych i 19 dzieci),
- 249 godzin wsparcia pedagoga rodzinnego (40 osób, w tym 27 dorosłych i 13 dzieci),
- 397 godzin zajęć kompensacyjnych w formie korepetycji (25 osób - dzieci/młodzież),
- 2 jednodniowe wyjazdy integrujące rodzinę do wiosek tematycznych (51 osób, w tym 16 dorosłych i 35 dzieci),
- 4 jednodniowe warsztaty pn. „Kierunek – Dorosłość" rozwijające kompetencje społeczne i osobiste dzieci i młodzieży w wieku 6-10 lub 11-16 lat (15 dzieci).

Ponadto 6 uczestników projektu z Koszalina, w wieku od 14 do 18 roku życia, uczestniczyło w zrealizowanych przez Lidera projektu Intensywnych Treningach Wyjazdowych (tzw. „Mentalnych Survivalach"), na terenie nadleśnictwa Głusko.

„Gmina Miasto Koszalin – PomagaMy Ukrainie" Projekt współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach działania VII Osi priorytetowej: Włączenie społeczne, Działanie 7.6 Wsparcie rozwoju usług społecznych świadczonych w interesie ogólnym, Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2014-2020.

Celem głównym projektu jest kompleksowa i interwencyjna pomoc dla osób uciekających przed wojną w Ukrainie, które przybyły do Polski od 24 lutego 2022r., wsparcie procesu ich ochrony na terenie Polski oraz integracji.

Projekt realizowany jest w okresie od 1 czerwca 2022r. do 31 października 2023r. W 2022r. do udziału w projekcie zgłosiło się 461 osób (321 kobiet, 140 mężczyzn).

W 2022 roku na rzecz uczestników projektu zrealizowano:

- wsparcie pracownika socjalnego w procesie rekrutacji/ diagnozie sytuacji życiowej każdego uczestnika,
- 5 warsztatów aklimatyzacyjnych dla dzieci i młodzieży w formie stacjonarnej (łącznie 47 uczestników),
- 1 dwudniowy warsztat aklimatyzacyjny dla dzieci i młodzieży w formie wyjazdowej (47 uczestników, w tym 29 dzieci/młodzież, 18 osób dorosłych),
- 2 kursy języka polskiego dla dzieci – 1 kurs na poziomie podstawowym i 1 kurs na poziomie średniozaawansowanym (łącznie 16 uczestników),
- 300 godzin zajęć kompensacyjnych (korepetycji) dla dzieci (15 uczestników),
- 200 godzin zajęć indywidualnych z języka polskiego dla dzieci (10 uczestników),

- 3 gry edukacyjne/terenowe (łącznie 57 uczestników, w tym 32 dzieci/młodzież, 25 osób dorosłych),

- 3 wyjścia na wydarzenia kulturalne: 2 seanse w Kinie Kryterium w Koszalinie oraz 1 wyjście do Bałtyckiego Teatru Dramatycznego w Koszalinie (łącznie 155 uczestników, w tym 94 dzieci/młodzież, 61 osób dorosłych).

- Udział w spotkaniu w Sądzie Rejonowym w Koszalinie zorganizowanym przez Środkowopomorskie Centum Zdrowia Psychicznego dotyczącym tematyki pn. „Socjopata w rodzinie".
- Udział w spotkaniu on-line „Jak dostosować otoczenie osoby z niepełnosprawnością- prezentacja wybranych wyrobów, sprzętów i udogodnień", organizowanym przez Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego.
- Udział w szkoleniu „Profilaktyka uzależnień behawioralnych oraz suicydalność w gminach. Samobójstwa skuteczne i zachowania suicydalne dzieci/młodzieży/dorosłych/ Hikikomori jako nowe zjawisko podczas kryzysów społecznych", organizowanme przez Ogólnopolski Ośrodek Konferencyjny Sp. z o.o Kraków.
- Udział w szkoleniu „Profilaktyka społeczna w gminach. Samobójstwa, narkotyki, alkohol, zachowania suicydalne, hikikomori" organizowane przez Ogólnopolski Ośrodek Konferencyjny Sp. z o.o w Krakowie.
- Udział w szkoleniu „Samorządy wobec problemów alkoholowych, narkomanii oraz uzależnień behawioralnych- współczesne perspektywy" organizowane przez Studio Profilaktyki Społecznej Sp. z o.o w Krakowie.
- Udział w szkoleniu „ Wsparcie psychologiczne dla pracowników placówek pomocy społecznej" organizowane przez Narodowy Instytut Samorządu Terytorialnego w Łodzi.
- Przedstawiciele Centrum Usług społecznych uczestniczyli w konferencjach i sympozjach na temat zdrowia psychicznego:

  - w Kołorzegu odbyła się Konferencja dotycząca zachowań samobójczych wśród młodzieży organizowana przez Fundację „Na przekór przeciwnościom",

  - Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Koszalinie zorganizowała konferencję naukowo-medyczną „Opieka- Profilaktyka-Pomoc".

- W roku 2022 udzielano 866 porad indywidualnych i konsultacji w ramach pomocy psychologicznej, psychoterapeutycznej, diagnostycznej i pedagogicznej (249 godzin wsparcia pedagogicznego).

Dom Pomocy Społecznej „ Zielony Taras" w Koszalinie

- Zgodnie z ustawą z dni 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego w Domu Pomocy Społecznej „ Zielony Taras" w Koszalinie prowadzone są działania zapewniające osobom z zaburzeniami psychicznymi dostęp do opieki zdrowotnej, która wykonywana jest w ramach Narodowego Funduszu Zdrowia. DPS utrzymuje stały kontakt z lekarzem psychiatrą. Mieszkańcy objęci leczeniem psychiatrycznym posiadają zaświadczenie o potrzebie asysty opiekuna oraz uzasadniające pobyt w DPS, które jest wydawane dwa razy w roku. W 2022 roku odbyły się 162 konsultacje z psychiatrą. Pod opieką Poradni Zdrowia Psychicznego były 74 osoby. W 2022 r. żaden z mieszkańców nie był hospitalizowany w szpitalu psychiatrycznym.
- Placówka ma podpisaną umowę z psychologiem, której przedmiotem jest wykonywanie usług z zakresu terapii wsparcia psychologicznego dla mieszkańców w wymiarze 23 godzin miesięcznie. Psycholog prowadził regularne, indywidualne rozmowy z mieszkańcami, sporządzał opinie psychologiczne, udzielał porad w zakresie sytuacji zdrowotnej i bytowej mieszkańców.
- W 2022 roku pracownicy socjalni złożyli wnioski o ubezwłasnowolnienie 3 mieszkańców, łącznie w DPS przebywały 22 osoby całkowicie ubezwłasnowolnione oraz 1 osoba częściowo ubezwłasnowolniona.
- Dom zapewniał swoim mieszkańcom spotkania socjoterapeutyczne, podczas których prowadzone były treningi i rozmowy, rozwijano indywidualne zainteresowania, kształtowano kulturę współżycia, tolerancji oraz wyzwalano społecznie pożądane zachowania, kształtowano umiejętności wyrażania własnych poglądów, słuchania innych oraz argumentowania zachowań i podejmowania właściwych decyzji. Prowadzony był systematycznie trening funkcji poznawczych (ćwiczenia pamięci, spostrzegawczości, uwagi). Treningi prowadzone były 2 razy w tygodniu, dla 20 osób.
- W Domu organizowane były zajęcia z zakresu arteterapii, socjoterapii i ergoterapii. Celem zajęć było rozbudzanie zainteresowań różnymi dziedzinami sztuki- dostarczanie wrażeń estetycznych i przeżyć emocjonalnych oraz pobudzanie własnej aktywności seniorow. Zajęcia były prowadzone 3 razy w tygodniu dla 40 osób.
- Mieszkańcy Domu brali udział w zajęciach muzykoterapii i biblioterapii. Rezultatem zajęć była poprawa koncetracji, zwiększenie kreatywności, zmniejszenie stresu, wyeliminowanie poczucia osamotnienia. Przeprowadzono 150 zajęć dla 20 osób.
- W październiku 2022r. została otwarta Sala Doświadczania Świata. Zajęcia w Sali prowadzone były raz w tygodniu. Terapię w Sali Doświadczania Świata można stosować u osób zdrowych,

jednak sprawdza się ona najbardziej w przypadku ludzi, z którymi komunikacja werbalna jest utrudniona, tj. osób z zaburzeniami psychicznymi, znacznym upośledzeniem umysłowym, u seniorów wykazujących zaburzenia dementywne. Metoda ta pozwala osiągnąć zaskakujące efekty terapeutyczne. Zapewnia odprężenie i stymulację za pomocą dotyku, koloru, światła i dźwięku. Oddziałuje pozytywnie na niepełnosprawności zmysłowe, fizyczne i poznawcze. W bajecznym, wygodnym i pięknym otoczeniu podstawowe zmysły są pobudzone łagodnymi wibracjami, muzyką i efektami świetlnymi. Terapia ta umożliwia osobom chorym odprężenie, jako element uspokajający. Jest dobierana indywidualnie do potrzeb podopiecznego.

Nadrzędnym celem prowadzenia zajęć z mieszkańcami DPS była aktywizacja, która miała na celu włączenie mieszkańców do udziału w różnych dziedzinach życia mając za zadanie podtrzymać aktywność lub przywrócić utraconą sprawność. W procesie aktywizacji każdy uczestnik terapii zajęciowej był traktowany indywidualnie i podmiotowo. Zajęcia były dobrowolnie, zgodnie z zainteresowaniami i możliwościami psychofizycznymi. Mieszkańcom zapewniono nie tylko dobre warunków życia, ale dano poczucie własnej wartości oraz wiary we własne siły.

- W celu promocji zdrowia psychicznego oraz zapobiegania chorobom psychicznym Dom Pomocy Społecznej „Zielony Taras" w Koszalinie podejmował działania integrujące seniorów, dbał o nawiązywanie pozytywnych relacji mieszkańców Domu z innymi seniorami oraz ich rodzinami, aktywizował osoby starsze, zachęcał do udziału w życiu codziennym:

  - spotkanie integracyjne z okazji 7 lecia DPS „ Zielony Taras" w Koszalinie „Lato z Seniorem w szalonych latach 70-tych",
  - spotkanie integracyjne z okazji „ Międzynarodowego Dnia Seniora" (ognisko),
  - wycieczki integracyjne na Górę Chełmską, do Darlówka, Sarbinowa, Kołobrzegu,
  - udział w Festiwalu „Integracja Ty i Ja"",
  - zajęcia warsztatowe międzypokoleniowe z dziećmi z koszalińskich przedszkoli,
  - akcja sadzenia roślin doniczkowych z przedszkolami i szkołami,
  - spotkanie Wigilijne, Wielkanocne, Karnawałowe, Sylwestrowe, z okazji Dnia Babci i Dziadka oraz Dnia Kobiet.

8. REHABILITACJA SPOŁECZNA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Centrum Usług Społecznych w Koszalinie realizuje zadania z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych, finansowane z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz z budżetu Miasta.

W roku 2022 zrealizowano zadania na łączną kwotę 5 075 792,86 zł**,** w tym:

1) dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych- 195 554,00 zł,

2) dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom na podstawie odrębnych przepisów- 1 002 516,26 zł,

3) dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych- 309 829,68 zł, w tym na likwidację barier: architektonicznych- 200 000,00 zł, technicznych- 70 000,00 zł, w komunikowaniu się- 39 829,68 zł,

4) dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych- 0,00 zł,

5) nadzór merytoryczny oraz finansowanie działalności warsztatów terapii zajęciowej- 3 567 892,92 zł, w tym: - dofinansowanie ze środków PFRON- 3 211 104,00 zł,

- środki własne Miasta - 356 788,92 zł.

Ponadto w roku 2022 realizowany był przez Centrum, finansowany ze środków PFRON, pilotażowy program *„Aktywny samorząd" Moduł I i Moduł II*, którego głównym celem było wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo osób niepełnosprawnych w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji.

Program w Module I realizowany był w następujących obszarach wsparcia:

- *Obszar A:*

Zadanie 1 – pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu,

Zadanie 2 – pomoc w uzyskaniu prawa jazdy,

- *Obszar B:*

Zadanie 1, 3 i 4 – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania,

- *Obszar C:*

Zadanie 1 – pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym,

Zadanie 2 – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego skutera lub wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym,

Zadanie 3 – pomoc w uzyskaniu protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne, tj. protezy co najmniej na III poziomie jakości,

Zadanie 5 - pomoc w zakupie skutera inwalidzkiego o napędzie elektrycznym lub oprzyrządowania elektrycznego do wózka ręcznego.

- *Obszar D* – pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej.

Na realizację zadań w ww. obszarach w roku 2022 wydatkowano środki w wysokości 235 068,53 zł.

Moduł II obejmuje pomoc (dofinansowanie lub refundację kosztów) w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym: opłatę za naukę (czesne), dodatek na pokrycie kosztów kształcenia, dodatek na uiszczenie opłaty za przeprowadzenie przewodu doktorskiego.

Na realizację Modułu II w roku 2022 wydatkowano środki w wysokości 79 328,00 zł.

Ogółem na realizację programu „Aktywny samorząd" Moduł I i Moduł II w 2022 roku (stan na 31.12.2022r.) wydatkowano kwotę 314 396,53 zł.

Program „Pomoc obywatelom Ukrainy z niepełnosprawnością" - MODUŁ I

W 2022 roku Centrum Usług Społecznych w Koszalinie przyjmowało wnioski w ramach Modułu I Programu „Pomoc obywatelom Ukrainy z niepełnosprawnością". Program ten był finansowany ze środków PFRON, a jego głównym celem było udzielanie wsparcia obywatelom Ukrainy w sfinansowaniu wymaganego udziału własnego w zakupie lub naprawie wyrobów medycznych wydanych na zlecenie. O pomoc finansową na zakup lub naprawę wyrobów medycznych wydanych na zlecenie mogli ubiegać się obywatele Ukrainy z niepełnosprawnością: których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej był uznany za legalny, na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, posiadający dokument potwierdzający I lub II stopień niepełnosprawności, wydany w ramach ukraińskiego sytemu orzekania o niepełnosprawności, a w przypadku jego braku – jeżeli przedstawili oświadczenie lub oświadczenie opiekuna o posiadaniu w/w dokumentu.

W 2022 roku w ramach ww. programu wpłynęły dwa wnioski, które zostały rozpatrzone odmownie z uwagi na fakt, iż udział NFZ w limicie finansowania wynosił 100%, a wysokość udziału własnego w limicie wynosiła 0%, tym samym brak było udziału własnego.

9.DZIAŁANIA PODJĘTE PRZEZ POWIATOWY URZĄD PRACY

Powiatowy Urząd Pracy w Koszalinie realizuje szereg działań mających na celu udzielenie pomocy osobom z zaburzeniami psychicznymi w podjęciu zatrudnienia**:**

1) prowadzenie usług pośrednictwa pracy,
2) prowadzenie usług poradnictwa zawodowego w tym szkoleń z zakresu umiejętności aktywnego poszukiwania pracy,
3) prowadzenie usług szkoleniowych,
4) informowanie pracodawców o korzyściach zatrudnienia osób z zaburzeniami psychicznymi w ramach zorganizowanej kampanii informacyjnej w tym zakresie.

W 2022 roku Powiatowy Urząd Pracy podejmował następujące działania:

- Współpraca z pracodawcami w tworzeniu miejsc pracy chronionej.

Doradca klienta zajmujący się obsługą osób z niepełnosprawnościami analizował wnioski, które w 2022r. złożyli do PUP w Koszalinie pracodawcy zainteresowani tworzeniem subsydiowanych stanowisk pracy oraz organizacją staży. Analiza tych wniosków była prowadzona pod kątem możliwości skierowania na powyższe formy wsparcia osób niepełnosprawnych. Jeżeli według oceny pracownika PUP charakter stanowiska stwarzał taką możliwość doradca kontaktował się z pracodawcą w celu ustalenia zasadności kierowania na te stanowiska osób z niepełnosprawnościami. Działania te doprowadziły do zatrudnienia na subsydiowanych stanowiskach pracy 5 osób niepełnosprawnych, w tym jednej z zaburzeniami psychicznymi.

- Kampania informacyjna adresowana do pracodawców promująca zatrudnianie osób z zaburzeniami psychicznymi.

- W dniu 23 września 2022r., w auli Politechniki Koszalińskiej, przy ul. Śniadeckich 2 w Koszalinie odbyła się konferencja pn. „Zwiększenie dostępności rehabilitacji zawodowej dla osób z zaburzeniami psychicznymi", zorganizowana przez Zachodniopomorski Oddział Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Konferencja dotyczyła prezentacji „CIDON – Centra Informacyjno Doradcze dla Osób z Niepełnosprawnością". Powiatowy Urząd Pracy w Koszalinie czynnie uczestniczył w tym wydarzeniu. Doradca klienta zajmujący się obsługą osób z niepełnosprawnościami wygłosił prezentację przedstawiającą między innymi zakres form wsparcia jakiego udziela PUP pracodawcom decydującym się na zatrudnienie pracowników z niepełnosprawnościami lub przyjęcia ich na staż.

- W dniu 21.04.2022 r. PUP w Koszalinie uczestniczył w Środkowopomorskich Targach Pracy GlobalLogic Job Fair, które odbyły się w Hali Widowiskowo-Sportowej w Koszalinie**.** Urząd posiadał własne, cieszące się dużym zainteresowaniem stoisko wystawienniczo-informacyjne, gdzie zainteresowani zatrudnieniem osób z niepełnosprawnościami pracodawcy otrzymywali informacje w zakresie korzyści wynikających z zatrudnienia pracowników z tej grupy osób.

- Zwiększenie dostępności rehabilitacji zawodowej dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Na dzień 31.12.2022 r. w ewidencji PUP w Koszalinie zarejestrowanych było 269 niepełnosprawnych osób bezrobotnych oraz 50 osób niepełnosprawnych poszukujących pracy będących mieszkańcami Koszalina.

W tej grupie 57 osób stanowiły osoby z zaburzeniami psychicznymi (39 osób bezrobotnych i 18 poszukujących pracy).

Obsługa osób niepełnosprawnych zarejestrowanych w PUP w Koszalinie odbywa się w specjalnie wydzielonym dla tych osób stanowisku.

Aktywizacja niepełnosprawnych osób bezrobotnych realizowana w ramach usług pośrednictwa pracy polegała na przedstawianiu zarejestrowanym osobom dopasowanych do ich kwalifikacji i oczekiwań

ofert zatrudnienia jak również informowaniu tych osób o możliwości skorzystania z innych form wparcia będących w dyspozycji urzędu.

W związku z trwającym do 16.05.2022 r. stanem epidemii wywołanym wirusem COVID-19, w pierwszym półroczu 2022r. osobiste kontakty osób zarejestrowanych z doradcą klienta były ograniczone i w przeważającej części utrzymywano je za pomocą środków komunikacji elektronicznej (sms, e-mail) oraz w formie telefonicznej. Po zniesieniu stanu epidemii kontakty te odbywały się już w normalnym trybie w formie osobistych wizyt w urzędzie.

W 2022 roku doradca klienta obsługujący osoby niepełnosprawne nawiązał z nimi 1147 kontaktów, w tym 205 kontaktów z osobami bezrobotnymi, których niepełnosprawność wynikała z posiadania przez te osoby chorób psychicznych.

W 2022r. zarejestrowane w PUP osoby niepełnosprawne ze schorzeniami psychicznymi uczestniczyły w następujących formach wparcia:

- 3 osoby zostały skierowane na stanowiska utworzone w ramach refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy (PFRON),
- 1 osoba (EFS RPO) została skierowana na prace interwencyjne,
- 2 osoby zostały skierowane do wykonywania prac społecznie użytecznych (Fundusz Pracy)
- 1 osoba została skierowana na szkolenie (EFS RPO.

- Doradztwo zawodowe.

W ramach prowadzonej przez PUP usługi poradnictwa zawodowego osoby niepełnosprawne z zaburzeniami psychicznymi w 2022r. uczestniczyły w indywidualnych poradach zawodowych, udzielane im były również indywidualne informacje zawodowe. Z tej formy pomocy skorzystały 22 osoby.

- Szkolenia i kursy.

PUP w Koszalinie inicjował szkolenia niepełnosprawnych osób bezrobotnych w celu zwiększenia ich szans na uzyskanie zatrudnienia, podwyższenia dotychczasowych kwalifikacji zawodowych lub zwiększenia aktywności zawodowej na rynku pracy.

W 2022r. w szkoleniach zorganizowanych przez PUP w Koszalinie uczestniczyło 14 osób niepełnosprawnych będących mieszkańcami Miasta Koszalina, w tym jedna osoba niepełnosprawna z zaburzeniami psychicznymi uczestniczyła w kursie „obsługa urządzeń elektro – energetycznych do 1 kV".

10. ORGANIZOWANIE WARSZTATÓW TERAPII ZAJĘCIOWEJ

Centrum Usług Społecznych w Koszalinie sprawuje nadzór merytoryczny nad działalnością Warsztatu Terapii Zajęciowej Nr 1 przy ul. Budowniczych 6 w Koszalinie oraz Warsztatu Terapii Zajęciowej Nr 2

przy ul. Wyspiańskiego 4 w Koszalinie, prowadzonych przez Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną Koło w Koszalinie. W 2022 roku z terapii zajęciowej w warsztatach skorzystały 124 osoby z niepełnosprawnością intelektualną w różnym stopniu, w tym w: -WTZ Nr 1 -60 osób, WTZ nr 2 - 64 osoby.

Działalność Warsztatów Terapii Zajęciowej finansowana jest ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz z budżetu Miasta.

Nadzór merytoryczny oraz finansowanie działalności warsztatów terapii zajęciowej w 2022r. wyniosło 3 567 892,92 zł, w tym: dofinansowanie ze środków PFRON- 3 211 104,00 zł, środki własne Miasta- 356 788,92 zł.

Warsztaty Terapii Zajęciowej mają na celu ogólne usprawnienie, rozwijanie umiejętności obejmujących czynności życia codziennego, poprawę kondycji psychicznej i fizycznej. Celem Warsztatów Terapii Zajęciowej jest również działanie na rzecz tworzenia jak najkorzystniejszych warunków do pełnego, fizycznego i osobowego rozwoju uczestników – osób niepełnosprawnych, poprzez wszechstronną rehabilitację społeczną i zawodową.

Warsztat Terapii Zajęciowej Nr 1 z siedzibą przy ul. Budowniczych 6 w Koszalinie

Działania prowadzone przez WTZ realizowane są przy zastosowaniu technik terapii zajęciowej zmierzające do:

- rozwijania umiejętności, w tym wykonywania czynności życia codziennego oraz zaradności osobistej,
- rozwijania dojrzałości społecznej, w tym sprawności w samoobsłudze, zaradności osobistej i umiejętności współpracy i pełnienia ról społecznych również w warunkach integracji społecznej,
- przygotowania do życia w środowisku społecznym, w szczególności poprzez rozwój umiejętności planowania i komunikowania się, dokonywania wyborów, decydowania o swoich sprawach oraz rozwój innych umiejętności niezbędnych w niezależnym życiu, a także poprawę kondycji psychicznej i fizycznej,
- tworzenia warunków rozbudzania oraz zdobywania w zakresie ekspresji twórczej, kontaktu z kulturą oraz udział w rekreacji, w tym turystyce i sporcie,
- rozwijania psychofizycznych sprawności niezbędnych w pracy,
- rozwijania podstawowych oraz specjalistycznych umiejętności zawodowych, umożliwiających podjęcie pracy w zakładzie aktywności zawodowej,
- organizacji praktyk zawodowych na otwartym rynku pracy,
- określania potrzeb życiowych uczestników WTZ i przyczyniania się do tworzenia dla nich odpowiednich ofert aktywności, pomocy i wsparcia w otwartym środowisku,

- popularyzowania potencjalnych możliwości i prawa do godnego życia osób niepełnosprawnych na terenie lokalnym.

Zadania placówki realizowane są w ramach 10 pracowni terapeutycznych o zróżnicowanych profilach:

- kroju i szycia,
- ceramicznej,
- obróbki drewna,
- rękodzieła artystycznego,
- wikliniarskiej,
- gospodarstwa domowego,
- przygotowania zawodowego,
- technik różnych,
- sztuki użytkowej,
- gospodarczo-ogrodniczej.

WTZ nr 1 na podstawie zawartych umów realizuje praktyki zawodowe w Netto i Firmie MPS. Praktyki obejmują czynności porządkowe, malowanie powierzchni zewnętrznych, dbanie o teren zielony, segregowanie dokumentacji archiwalnej, składanie kartonów i opakowań do kosmetyków, układanie i segregowanie towarów na półkach, fejsowanie towarów, rozpakowywanie towarów z palet. Uczestnicy biorą udział w projekcie mieszkalnictwa treningowego i wspomaganego. Uczestnicy placówki objęci są również rehabilitacją ruchową, pomocą psychologiczną, uczestniczą w zajęciach dodatkowych (zajęcia psychoedukacyjne, Nordic Walking, Bowling, Biblioterapia, Klub Wolontariusza, wyjazdy turystyczno-krajobrazowe).

Warsztat Terapii Zajęciowej nr 2 z siedzibą przy ul. Wyspiańskiego 4 w Koszalinie

Celem warsztatu jest działanie na rzecz tworzenia jak najkorzystniejszych warunków do pełnego, fizycznego i osobowego rozwoju uczestników – osób niepełnosprawnych, poprzez wszechstronną rehabilitację społeczną i zawodową.

Działania wspierająco-aktywizujące realizowane są w formie treningów indywidualnych, grupowych oraz poprzez terapię zajęciową, które mają na celu:

- ogólne usprawnianie podstawowych funkcji życiowych i społecznych oraz uzyskanie niezależności w jak najlepszym radzeniu sobie w samodzielnym życiu,
- kształtowanie umiejętności prawidłowego zachowania się w kontaktach międzyludzkich, skutecznego komunikowania się w miejscach użyteczności publicznej, bezpiecznego i celowego poruszania się po mieście oraz korzystania ze środków komunikacji miejskiej,
- kształtowanie prawidłowych zachowań i reakcji w różnych sytuacjach życiowych (czynnościach

dnia codziennego),

- utrwalanie i poszerzanie wiedzy szkolnej,
- rozwój zainteresowań i uzdolnień, rozszerzenie wiedzy i doświadczeń życiowych, wzbogacanie aktywnych form spędzania czasu wolnego,
- zapewnienie możliwości współuczestnictwa w podejmowaniu przez uczestników Warsztatu decyzji w sprawie jakości ich życia i potrzebnej im pomocy,
- trening umiejętności społecznych,
- trening ekonomiczny.

Zadania placówki realizowane są w ramach 12 pracowni terapeutycznych:

- technik różnych,
- ceramicznej,
- eko-art.
- rękodzieła artystycznego,
- wikliniarskiej,
- gospodarstwa domowego,
- grafiki i rzemiosł różnych
- przygotowania zawodowego,
- ogrodniczo - florystycznej,
- stymulacji poznawczej,
- edukacji i umiejętności życia codziennego,
- obróbki drewna.

Realizując statutowe zadania rehabilitacji zawodowej osób z niepełnosprawnością intelektualną, placówka zapewnia wytypowanym uczestnikom udział w praktykach zawodowych: na podstawie zawartej umowy w firmie Espersen Polska sp. z.o.o, MPS International sp. z o.o oraz na terenie placówki WTZ nr 2 (prace biurowe, porządkowe, ogrodnicze).

11. UCZESTNICTWO OSÓB Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI I OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ INTELEKTUALNĄ W ŚRODOWISKOWYCH DOMACH SAMOPOMOCY

Na terenie Koszalina działają dwa Środowiskowe Domy Samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi i jeden Środowiskowy Dom Samopomocy dla osób niepełnosprawnych intelektualnie.

- Środowiskowy Dom Samopomocy „Odrodzenie" (25 miejsc) Koszalin ul. Odrodzenia 34, czynny codziennie od poniedziałku do piątku w godzinach od 7.00 do 15.00.

- Środowiskowy Dom Samopomocy „Przyszłość" (30 miejsc) Koszalin ul. Zwycięstwa 119, czynny codziennie od poniedziałku do piątku w godzinach od 7.00 do 15.00.
- Środowiskowy Dom Samopomocy dla osób niepełnosprawnych intelektualnie (40 miejsc) Koszalin, ul. Budowniczych 6 czynny codziennie od poniedziałku do piątku w godzinach od 7.30 do 15.30.

Środowiskowy Dom Samopomocy dla osób niepełnosprawnych intelektualnie przy ul. Budowniczych 6 prowadzony jest od 2009 r. przez Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną Koło w Koszalinie. Środowiskowe Domy Samopomocy „Przyszłość" oraz „ Odrodzenie" od 2012 roku prowadzone są przez Fundację na rzecz Osób z Zaburzeniami Psychicznymi „Nowe Życie".

Zadaniem Środowiskowego Domu Samopomocy jest budowanie oparcia społecznego osób po doświadczeniu kryzysu psychicznego, ugruntowanego systematyczną pracą przy wykorzystaniu różnorodnych form i metod oddziaływań terapeutycznych dostosowanych do indywidualnych potrzeb i możliwości każdej osoby korzystającej z zajęć. Środowiskowe Domy Samopomocy pełnią rolę ośrodków wsparcia dziennego pobytu i realizują zadania opiekuńczo-terapeutyczno-rehabilitacyjne. Przeznaczone są dla osób w wieku od 18 do 60 lat (w przypadkach szczególnie uzasadnionych dla osób starszych), przewlekle chorych psychicznie oraz wykazujących inne zaburzenia czynności psychicznych, które nie wymagają leczenia stacjonarnego ale w życiu codziennym mają problemy z samodzielnym funkcjonowaniem.

Celem działalności Środowiskowego Domu Samopomocy jest :

- stworzenie miejsca dającego osobom po kryzysie psychicznym poczucie bezpieczeństwa i akceptacji społecznej,
- budowanie społeczności opartej na zasadzie wzajemnej życzliwości, poprawa jakości życia i samodzielności,
- wspieranie postaw samopomocy,
- aktywizacja poprzez rozbudzanie zainteresowań własnych,
- podnoszenie poziomu aktywności fizycznej, psychicznej oraz twórczej,
- podnoszenie kompetencji w zakresie umiejętności życia z problemami zdrowotnymi, zaradności życiowej, umiejętności społecznych i interpersonalnych,
- aktywizacja zawodowa,
- integracja poprzez nawiązywanie i podtrzymywanie kontaktów ze społecznością lokalną,
- promocja problematyki zdrowia psychicznego w społeczności lokalnej,
- wyrabianie i podtrzymywanie u uczestników zainteresowania życiem społecznym i kulturalnym.

Środowiskowe Domy Samopomocy „Przyszłość" i „Odrodzenie" prowadzone są przez Fundację na Rzecz Osób z Zaburzeniami Psychicznymi „Nowe Życie".

Fundacja poprzez funkcjonujące w jej strukturze Środowiskowe Domy Samopomocy ,,Przyszłość" i „Odrodzenie" w roku 2022 realizowała swoje zadania zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, ustawą o ochronie zdrowia psychicznego, rozporządzeniem w sprawie środowiskowych domów samopomocy i rocznymi planami pracy.

Ośrodki są placówkami dziennego wsparcia, zapewniają pomoc i oparcie społeczne dorosłym mieszkańcom Koszalina, którzy z powodu zaburzeń psychicznych mają poważne problemy w codziennym funkcjonowaniu. Terapia w Środowiskowych Domach Samopomocy ,,Odrodzenie" i ,,Przyszłość" w Koszalinie opiera się na praktyce Otwartego Dialogu, czyli systemie oddziaływań zapewniających ciągłość opieki terapeutycznej od szpitala psychiatrycznego poprzez opiekę ambulatoryjną, a kończąc na bezpośrednim otoczeniu społecznym pacjenta w jego środowisku lokalnym. Podejście oparte na tworzeniu sieci społecznej jest istotnym czynnikiem w procesie terapeutycznym przy wychodzeniu z choroby psychicznej. Obecny model środowiskowego Centrum Zdrowia Psychicznego oparty jest na terapii skoncentrowanej na potrzebach osoby, jej godności i prawach. Oznacza to udzielanie wsparcia i pomocy w środowisku zamieszkania, budowania kontaktów z rodziną, przyjaciółmi, sąsiadami w jej naturalnych warunkach życia poprzez kompleksowe i zintegrowane działania, gdzie wsparcie zdrowotne i społeczne powinno być dostępne jak najbliżej osoby, w lokalnej społeczności. Zapewnienie ciągłości terapeutycznej pozwala w integralny sposób kontynuować proces powrotu osób doświadczonych kryzysem psychicznym do aktywnego życia społecznego i stabilizacji zawodowej poprzez ukierunkowanie uczestników na samorozwój w zakresie radzenia sobie z problemami emocjonalnymi, niskim poczuciem własnej wartości, niepokojem, lękiem, brakiem umiejętności nawiązywania relacji społecznych i interpersonalnych.

Osoby korzystające z oferty Środowiskowych Domów Samopomocy ,,Odrodzenie" i „Przyszłość" uzyskały wsparcie i pomoc w wychodzeniu z izolacji i osamotnienia m.in. poprzez wzmocnienie poczucia własnej wartości i akceptacji siebie. Udział w zajęciach dał im możliwość ponownego włączenia się w relacje społeczne i odbudowania życia rodzinnego.

W roku sprawozdawczym uczestnicy chętnie brali udział we wszelkich proponowanych aktywnościach: spacerach, zajęciach plenerowych (grillowanie, rekreacja, aktywność ruchowa w wielu wymiarach), plenerach malarskich w parku, w wycieczkach rowerowych itp.

W czerwcu 2022r. ŚDS „Przyszłość" zorganizował 5-cio dniową wycieczkę do Stegny. Uczestnicy mieli okazję zwiedzić Zamek Krzyżacki w Malborku, Muzeum Stutthof w Sztutowie, Frombork, przekop Mierzei Wiślanej oraz skansen w Szymbarku i Centrum Nauki Experyment w Gdyni.

We wrześniu 2022r. ŚDS „Odrodzenie" zrealizował wyjazd na kilkudniową wycieczkę do Międzywodzia na terenie Wolińskiego Parku Narodowego. Uczestnicy mieli okazję zapoznać się z fauną i florą okolicy oraz zwiedzili miejscowość Międzyzdroje.

W ramach codziennych zajęć na terenie ośrodków organizowane były spotkania i zabawy integracyjne we własnym gronie (imprezy okolicznościowe zgodnie z kalendarzem). Zajęcia oraz praca terapeutyczna były realizowane zgodnie ze sporządzonym planem, a ich efektem była widoczna poprawa funkcjonowania uczestników zarówno w Ośrodkach, jak i poza nimi. Różnorodność oferowanych przez placówkę zajęć przekładała się na ich uatrakcyjnienie i aktywniejsze uczestnictwo zainteresowanych. Wachlarz świadczonych usług, dbałość o atrakcyjność zajęć w ŚDS „Odrodzenie" i „Przyszłość" powoduje, że cieszą się one dużym zainteresowaniem społecznym.

Obszar realizacji świadczonych usług odbywa się w ramach indywidualnych lub zespołowych treningów samoobsługi i treningów umiejętności społecznych, które obejmują w szczególności:

- trening funkcjonowania w codziennym życiu, w tym trening dbałości o higienę osobistą i wygląd zewnętrzny, gospodarowania własnymi środkami finansowymi, kulinarny, umiejętności praktycznych,
- trening umiejętności interpersonalnych i rozwiązywania problemów w tym trening kształtowania pozytywnych relacji uczestnika z osobami bliskimi, sąsiadami, innymi osobami podczas zakupów, w środkach komunikacji publicznej, urzędach, w instytucjach kultury,
- trening umiejętności komunikacyjnych, w przypadku osób z problemami w komunikacji werbalnej,
- trening umiejętności spędzania czasu wolnego, w tym: rozwijanie zainteresowań literaturą, audycjami radiowymi, telewizyjnymi, Internetem, udział w spotkaniach towarzyskich i kulturalnych,
- poradnictwo psychologiczne: spotkania indywidualne, grupowe, psychoedukacja,
- pomoc w załatwianiu spraw urzędowych,
- pomoc w dostępie do niezbędnych świadczeń zdrowotnych, w tym pomoc w zakupie leków, uzgadnianie i pilnowanie terminów wizyt u lekarza, pomoc w dotarciu do jednostek ochrony zdrowia;
- terapię ruchową, w tym zajęcia sportowe, turystykę i rekreację, wycieczki.

Zajęcia realizowane są w pracowniach:

W 2022r. przywrócono *zajęcia w Pracowni kulinarnej,* które były zawieszone z powodu wprowadzonych obostrzeń związanych z pandemią COVID-19. Dzięki treningom w pracowni uczestnicy potrafią obsługiwać sprzęt gospodarstwa domowego z zachowaniem zasad bhp, znają zasady racjonalnego

żywienia. Umieją przygotować samodzielnie potrawy proste i bardziej złożone. Znają zasady prawidłowego nakrywania do stołu (nakrycie codzienne i świąteczne). Codziennie pełnią dyżury w kuchni i jadalni. Zajęcia w pracowni kulinarnej są świetną okazją do przeprowadzania treningu budżetowego. Uczestnicy uczą się gospodarować środkami pieniężnymi, co pozwala także racjonalnie ułożyć budżet domowy każdego uczestnika.

Pracownia poligraficzno - komputerowa

W pracowni uczestnicy podnoszą poziom umiejętności obsługi sprzętu komputerowego, ale także urządzeń poligraficznych, tj. kserokopiarki, laminarki, drukarki, bindownicy. Uczestnicy coraz lepiej radzą sobie z pisaniem prostych i bardziej skomplikowanych tekstów, co pozwala na samodzielne załatwienie niektórych spraw urzędowych i innych. Są w stanie samodzielnie napisać CV, co bardzo przydaje się podczas poszukiwania zatrudnienia. Uczestnicy wykorzystują swoje umiejętności do projektowania i wykonywania kart okolicznościowych, dyplomów, zaproszeń.

Pracownia plastyczna i rękodzieła

Podczas zajęć poprawiają swoją sprawność manualną, rozwijają wrażliwość estetyczną i plastyczną. Podczas zajęć w pracowni powstaje dużo ciekawych projektów, np. okolicznościowe karty i dekoracje, serwetki z kordonka i elementami haftu. Uczestnicy poznali wiele powszechnie stosowanych technik plastycznych.

Pracownia terapii ruchowej

Codziennie odbywają się zajęcia gimnastyczne przy wykorzystaniu różnego rodzaju sprzętów do tego celu przeznaczonych. Zajęcia te mają na celu rozwijanie i utrzymywanie kondycji fizycznej uczestników. Celem tych zajęć jest również nauka podejmowania systematycznej pracy. W ramach zajęć oddane są do dyspozycji uczestników: stół do tenisa, orbitrek, rower stacjonarny, steper, dart, karimaty, piłki, skakanki itp.

Pracownia zajęć praktycznych

W trakcie tych zajęć uczestnicy nabyli i dalej doskonalą umiejętności dnia codziennego, dzięki którym jest możliwa poprawa ich funkcjonowania w codziennym życiu, tj. odkurzanie, pranie, prasowanie, mycie i konserwacja sprzętów domowych, dbałość o rośliny doniczkowe itp.

Pracownia krawiecka

Dzięki zajęciom uczestnicy opanowali obsługę maszyny do szycia. Potrafią samodzielnie dokonać drobnych napraw odzieży, wszyć zamek czy podwinąć spodnie, ale również uszyć od podstaw fartuszek kuchenny na zajęcia kulinarne lub siatki na zakupy. W pracowni wykonywane są maskotki oraz inne ozdoby związane z obchodami świąt i rocznic.

Pracownia majsterkowicza

W pracowni szczególnie chętnie przebywają panowie, gdyż zajęcia polegają na pracach związanych z drobnymi naprawami usterek oraz pracami użytkowymi na rzecz placówki, np. wymiana żarówek, zamków w drzwiach, uszczelek itp. Uczestnicy zajęć poznali zasady bhp oraz nauczyli się wykorzystywania narzędzi stolarskich, ślusarskich oraz elektronarzędzi. Wszystkie zdobyte umiejętności uczestnicy uważają jako cenne i bardzo przydatne w życiu codziennym.

Pracownia spędzania czasu wolnego

Uczestnicy w tej pracowni mają możliwość: rozwijania swoich zainteresowań literaturą, audycjami radiowymi, telewizyjnymi, udziału w muzykoterapii, kulturoterapii, spotkaniach integracyjnych, okolicznościowych. Celebrują uroczystości w Ośrodku. Dużym zainteresowaniem cieszą się wyjścia do teatru, kina, na wystawy oraz wycieczki krajoznawcze.

Ziołoterapia

Podczas zajęć ziołoterapii uczestnicy zapoznali się z działaniem i zastosowaniem roślin i ziół leczniczych. Samodzielnie przygotowują wiadomości na temat wybranego zioła, parzą napary, poznają zapachy i smaki, a następnie występują z propozycjami, w jaki sposób można daną roślinę wykorzystać w codziennym życiu, np. domowe sposoby leczenia, potrawy, herbaty itp.

Kolegium Redakcyjne „Gazety Słonecznej"

Uczestnicy biorą udział w spotkaniach raz w tygodniu i pełnią rolę redaktorów gazety. Na spotkaniach Koła, redaktorzy „Gazety Słonecznej" dokonują prezentacji własnych tekstów, korekty tych tekstów oraz decydują o składzie poszczególnych numerów.

„Gazeta Słoneczna" jest wydawana raz w miesiącu.

Pozostałe działania prowadzone przez ŚDS Odrodzenie i Przyszłość:

- redakcja i druk miesięcznika „ Gazeta Słoneczna" 5000 szt.,
- Piknik profilaktyczny ph. „ Podaruj zdrowie psychiczne",
- Happening z okazji Światowego Dnia Zapobiegania Samobójstwom,
- zajęcia grupowe z psychologiem oraz indywidualne konsultacje dla uczestników i ich opiekunów,
- codzienne zajęcia z muzykoterapii i bajkoterapii,
- prowadzenie tematycznych spotkań z elementami soscjoterapii (grupy wsparcia),
- pomoc w dostępie do niezbędnych świadczeń zdrowotnych, w tym pomoc w zakupie leków, uzgadnianie i pilnowanie terminów wizyt u lekarza, pomoc w dotarciu do jednostek ochrony zdrowia,
- terapia ruchowa, w tym zajęcia sportowe, turystyka i rekreacja,
- pomoc w załatwianiu spraw urzędowych.

Środowiskowy Dom Samopomocy dla osób niepełnosprawnych intelektualnie ul. Budowniczych 6

Główne działania realizowane przez ŚDS w 2022r. to: rehabilitacja kompleksowa i ciągła, terapia indywidualna i grupowa- nabywanie, rozwijanie i podtrzymywanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia, rozwijanie umiejętności z zakresu samoobsługi, podtrzymywanie ich sprawności psychofizycznej, nabywanie sprawności w zakresie wykonywania czynności życia codziennego oraz czynności związanych z aktywnością i zaradnością społeczną tak, aby umożliwić im jak najbardziej samodzielne życie i funkcjonowanie społeczne obecnie i w przyszłości. Przygotowywanie do pełnienia ról społecznych w różnych środowiskach oraz wprowadzanie do aktywnego życia w społeczeństwie lokalnym poprzez prowadzenie zajęć w 8 pracowniach:

- rewalidacji,
- doświadczania świata,
- gospodarstwa domowego,
- rękodzieła,
- arteterapii i fotografii,
- komputerowo – poligraficznej,
- pomysłów kreatywnych,
- manufaktury.

Ośrodek zapewniał swoim podopiecznym następujące rodzaje wsparcia:

- trening funkcjonowania w życiu codziennym,
- trening umiejętności interpersonalnych i rozwiązywania problemów,
- trening umiejętności komunikacyjnych, w tym z wykorzystaniem alternatywnych i wspomagających sposobow porozumiewania się,
- trening umiejętności spędzania czasu wolnego,
- poradnictwo psychologiczne,
- pomoc w załatwianiu spraw urzędowych
- pomoc w dostępie do niezbędnych świadczeń zdrowotnych,
- rehabilitację ruchową,
- niezbędną opiekę dla osób z niepełnosprawnościami sprzężonymi lub spektrum autyzmu, którzy mają orzeczenie o całkowitej niezdolności do samodzielnej egzystencji ze wskazaniem stalej opieki,
- inne formy postepowani prygotowujące do uczestnictwa w warsztatach terapii zajęciowej lub podjęcia zatrudnienia.

Przyznanie lub odmowa pomocy w formie pobytu w Środowiskowych Domach Samopomocy odbywa się na podstawie decyzji administracyjnej, po uprzednim przeprowadzeniu przez pracownika socjalnego wywiadu środowiskowego. Działalność Środowiskowych Domów Samopomocy finansowana jest z budżetu Wojewody Zachodniopomorskiego oraz właściwych organizacji pozarządowych. Na działalność ŚDS przy ul. Budowniczych wydatkowano kwotę w wysokości 1 124 113,51 zł, na prowadzenie ŚDS przy ul. Odrodzenia i Zwycięstwa wydatkowano kwotę w wysokości 1 323 453,10 zł.

Łączne koszty funkcjonowania 3 środowiskowych domów samopomocy w Koszalinie wyniosły w 2022 roku 2 447 566,61 zł.

12. DZIAŁALNOŚĆ DZIENNYCH DOMÓW WSPARCIA i KLUBU „SENIOR +"

W strukturach organizacyjnych Domu Pomocy Społecznej „Zielony Taras" w Koszalinie funkcjonują dwa dzienne domy i klub.

- Dzienny Dom Pomocy „Złoty Wiek" przy ul. Piłsudskiego 64,
- Dzienny Dom Pogodna Jesień „ Senior +" przy ul. L. Teligi 4
- Klub Różany Zakątek „Senior +" przy ul. Łużyckiej 32

Dzienny Dom Pomocy „Złoty Wiek"

Dzienny Dom Pomocy "Złoty Wiek" w Koszalinie jest jednostką organizacyjną DPS "Zielony Taras" w Koszalinie, jest placówką wsparcia dziennego, dysponującą 30 miejscami. Czynny jest od poniedziałku do piątku od 7.00 do 15.00. Celem placówki jest aktywizacja i wypełnienie czasu wolnego seniorom. Jednak nadrzędną funkcją jest opieka nad osobami starszymi, dlatego mogą oni korzystać z terapii zajęciowej i różnych form wypoczynku. Ponadto ośrodek spełnia nie tylko potrzeby bytowe, ale również emocjonalne seniorów, którzy mogą przebywać w podobnym wiekowo towarzystwie, nawiązywać znajomości i przyjaźnie, a także realizować swoje pasje.

W 2022 roku uczestnicy codziennie korzystali z różnych form aktywności z zakresu terapii zajęciowej:

- zajęcia manualne- rękodzieło, zajęcia plastyczne,
- zajęcia kulturalno-oświatowe- prelekcje, pogadanki, przegląd prasy,
- gry i zabawy dydaktyczne poprawiające i utrzymujące pamięć, np. kalambury, bingo, krzyżówki,
- aktywizacja ruchowa w tym gimnastyka,
- zajęcia kulinarne- ćwiczenia pamięci i sprawności manualnej dłoni poprzez przygotowywanie prostych dań, sałatek, ciast, deserów itp.
- zajęcia rekreacyjno-taneczne poprzez wdrażanie prostych układów choreograficznych,

- zajęcia muzyczne- ćwiczenia oddechowe, emisja głosu, wspólne muzykowanie, doskonalenie śpiewu w grupie z akompaniamentem pianina, śpiewanie karaoke z wykorzystaniem multimediów, słuchanie koncertów,
- inscenizacje teatralne.

Seniorzy mieli zapewniony dostęp do kultury poprzez:

- czynny udział w spotkaniach integracyjnych,
- wyjścia do muzeum, kina i teatru,
- spotkania z ciekawymi ludźmi zasłużonymi dla Miasta i kultury,
- korzystanie z prasy oraz zbiorów biblioteki DDP.

Działania podjęte w 2022r.

- Seniorzy odbyli trzy wycieczki: "Julkiem" po Jamnie, wybrali się busem do Sarbinowa oraz odwiedzili Sanktuarium Maryjne na Górze Chełmskiej.
- Brali udział w zajęciach rękodzielniczych. Przygotowywali życzenia Wielkanocne dla Przedszkola nr 7 w Koszalinie.
- Na miejscu, w ramach Międzynarodowego Dnia Teatru obejrzeli spektakl teatralny pt. ”Igraszki z Diabłem” czeskiego prozaika i dramaturga Jana Drdy.
- Wzięli udział w V Wojewódzkim Konkursie Wielkanocnym pt. ”Wielkanoc z Tradycją” organizowanym przez Zachodniopomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Barzkowicach.
- W związku z wybuchem wojny na Ukrainie Seniorzy postanowili wesprzeć przyjeżdzających Ukraińców do Polski zakupując czekolady dla dzieci. Które przekazali dzieciom przybyłym wraz z matkami do mieszkań chronionych Fundacji „Zdążyć z Miłością”. Jako symbol, w ramach integracji przygotowali broszki z flagą ukraińską.
- Podczas spotkania z przedstawicielami Spółdzielni Socjalnej Feniks i „Opieka Ty i Ja” zostali zapoznani z podstawami udzielania pierwszej pomocy oraz opieki nad osobami starszymi, ćwiczeniami stosowanymi w dolegliwościach kostno-stawowych. Zmierzono poziom cukru oraz ciśnienie tętnicze krwi.
- Podczas spotkania z pracownikami Centrum Usług Społecznych w Koszalinie zostali zapoznani z dostępnymi usługami społecznymi.
- Uczestniczyli w 60 godzinnym kursie komputerowym pn. „Zachodniopomorska Akademia Kompetencji Komputerowych”. Z oferty skorzystało 12 seniorów. Kurs został sfinansowany ze środków funduszy europejskich.
- Światowe Centrum Słuchu Instytutu Fizjologii i Patologii Słuchu z siedzibą w Nadarzynie zorganizowało spotkanie w ramach projektu: ”Ocena możliwości wykorzystania przesiewowych testów, analizy głosu, węchu, smaku oraz testów uwagi słuchowej we wczesnej diagnostyce

choroby Alzheimera/Parkinsona. Seniorzy zostali przebadani przez specjalistów w w/w zakresie.

Pobyt w Dziennym Domu Pomocy „Złoty Wiek" w Koszalinie, zajęcia ruchowe, kulturalne, edukacyjne, plastyczne sprawiły, że seniorzy dłużej utrzymują sprawność psychofizyczną a funkcjonowanie w grupie podtrzymuje ich funkcje życiowe i pomaga lepiej funkcjonować w społeczeństwie.

Dzienny Dom Pogodna Jesień „Senior +"

Dzienny Dom Pogodna Jesień „Senior+" powstał w 2015r. w ramach Rządowego Programu Wieloletniego „Senior+" na lata 2015-2020. Placówka przeznaczona jest dla 30 mieszkańców Koszalina w wieku 60+, mających zmniejszoną sprawność fizyczną i trudności w organizacji życia codziennego, które z powodu choroby, niepełnosprawności wymagają częściowej opieki innych osób. Czynny jest od poniedziałku do piątku, w godzinach od 7.00 do 15.00.

Dom zapewnia seniorom wsparcie poprzez aktywizację i integrację, motywowanie do realizacji marzeń i zainteresowań. Ponadto przeciwdziała marginalizacji i izolacji osób starszych. Prowadzone formy działalności w Dziennym Domu Pogodna Jesień „Senior +" są odpowiedzią na potrzeby seniorów.

Zaliczyć do nich należy:

- zajęcia usprawniające ruchowo, w tym rehabilitacyjne mające na celu utrzymanie lub poprawienie utraconej sprawności,
- zajęcia rekreacyjne, kulturalne pozwalające na podtrzymywanie sprawności psychofizycznej możliwie w jak najlepszej kondycji oraz integrację ze społecznością lokalną,
- zajęcia edukacyjne mające na celu utrzymanie seniorów w jak najlepszej kondycji intelektualnej,
- ćwiczenia umysłowe: krzyżówki, gry planszowe,
- zapewnienie dostępu do kultury i rekreacji,
- wspieranie w rozwiązywaniu indywidualnych problemów uczestników,
- budowanie więzi międzypokoleniowej.
-

W 2022r. realizowane były m.in. następujące działania:

- cykl 12 wykładów dotyczących zdrowia m.in.: „Jak ćwiczyć mózg", „Bóle pleców", „Po co nam świeże powietrze".
- Udział w festiwalu „Integracja Ty i Ja".
- Udział w programie badawczym prowadzonym przez Światowe Centrum Słuchu Instytut Fizjologii i Patologii Słuchu, który miał na celu określenie funkcji poznawczych badanych osób.

- Seniorzy odwiedzili m.in. koszaliński Cmentarz, pobliski Kościół – gdzie uczestniczyli w mszy z okazji Środy Popielcowej.
- Dostarczyli dary dla uchodźców z Ukrainy do siedziby Polskiego Czerwonego Krzyża.
- Wzięli udział w Gali Wręczenia Nagród za udział w V Wojewódzkim Konkursie Wielkanocnym „Wielkanoc z Tradycją".
- Uczestniczyli w przedstawieniu „Za Króla Ćwieczka" w Centrum Kultury 105.
- Skorzystali z wycieczki do Sanktuarium na Górze Chełmskiej, Archiwum i Biblioteki Wyższego Seminarium Duchownego, Jednostki Ratowniczo-Gaśniczej Państwowej Straży Pożarnej.
- Korzystali z zajęć komputerowych, zajęć literackich, cyklicznych spotkań z Biblioteką.
- Uczestniczyli w różnego rodzaju imprezach: z okazji Świąt Wielkanocnych i Bożego Narodzenia, obchodzili imieniny i okrągłe urodziny, bawili się w karnawale, topili Marzannę, świętowali 7 rocznicę powstania Domu Pomocy Społecznej.

Klub „Senior +"

W 2020 roku w ramach programu wieloletniego Senior + na lata 2015-200, edycja 2020 został utworzony Klub „Senior+". Klub znajduje się w lokalu przy ul. Łużyckiej 32 w Koszalinie, przeznaczony jest dla 20 osób, powyżej 60 roku życia, nieaktywnych zawodowo, samodzielnych w zakresie samoobsługi. Placówka usytuowana jest w miejscu dostępnym dla seniorów oraz dostosowana do potrzeb i możliwości osób niepełnosprawnych. Klub Senior+ rozpoczął działalność w maju 2021. Celem głównym działalności Klubu jest aktywizacja społeczna, zachęcanie do działań samopomocowych i wolontarystycznych na rzecz innych, włączanie seniorów do społeczności lokalnej, zapobieganie wykluczeniu społecznemu poprzez organizację różnego rodzaju form terapii i treningów, organizacja czasu wolnego w sposób aktywny ruchowo. Wszystkie formy terapii i zajęć- arteterapia, ergoterapia, socjoterapia oraz szczegółowe techniki były uwzględnione w planie rocznym oraz w planach tygodniowych. W zależności od potrzeby zajęcia były prowadzone w formie grupowej lub indywidualnej. Organizowane były spotkania z przedstawicielami i specjalistami różnych profesji. W ramach zajęć edukacyjnych organizowane były wyjścia na wystawy, spotkania tematyczne, warsztaty i wyjazdy. Stale był prowadzony trening koncentracji i pamięci w formie indywidualnej i grupowej. Zajęcia edukacyjne polegały na treningu umysłu oraz poznawaniu technik zapamiętywania. W ramach zajęć aktywności ruchowej w celu poprawy i utrzymania sprawności ruchowej oraz wydolności organizmu prowadzona była codzienna gimnastyka ogólnousprawniająca, spacery i ćwiczenia na świeżym powietrzu. Klub zapewniał również zajęcia treningu kulinarnego, podczas których przy współpracy z seniorami przygotowywane były drobne posiłki. W ramach działań wolontarystycznych

seniorzy porządkowali groby na cmentarzu dziecięcym, prowadzili zbiórkę karmy i koców na rzecz schroniska dla zwierząt.

W roku sprawozdawczym w Klubie realizowany były następujący program:

- wycieczka do Sanktuarium na Górze Chełmskiej.
- Wycieczka do Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej w Koszalinie.
- Wyjście do „Kawiarni z Duszą".
- Wyjście do CK 105 na przedstawienie teatralne pt.: „Za króla Ćwieczka" oraz na projekcję filmową w trakcie trwania Festiwalu Młodzi i Film, „Integracji Ty i Ja".
- Impreza jubileuszowa 7 lat DPS „Zielony Taras" pod hasłem „Lato z Seniorem w szalonych latach 70-tych" Karaoke.
- Andrzejki.
- Zabawa Karnawałowa.
- Przeprawa przez Jezioro Jamno tramwajem wodnym „Julek".
- Wspólne obchody świąt – zarówno kościelnych, jak i państwowych- obcując z tradycją i historią.
- Wyjścia do Muzeum.
- Zajęcia z biblioterapii poprzez spotkania z książką, wspólne czytanie książek, ciekawych artykułów z gazet i czasopism, wspólne czytanie poezji, w tym spotkania w bibliotece.
- Filmoterapia – oglądanie filmów i słuchanie muzyki połączone z dyskusjami tematycznymi.
- Trening funkcji poznawczych opierający się na treningu koncentracji i pamięci w formie indywidualnej i grupowej – zajęcia edukacyjne polegające na treningu umysłu oraz poznawaniu technik zapamiętywania poprzez rozwiązywanie zestawów zadań poprawiających koncentrację, spostrzegawczość, zdolność skutecznego zapamiętywania.
- Uczestnictwo w dwóch profesjonalnych kursach komputerowym pn. „Zachodniopomorska Akademia Kompetencji Komputerowych" kurs IC3 w wymiarze 60 godzin oraz kurs „E-senior" w wymiarze 75 godzin.

Seniorzy na co dzień mieli zapewniony komfort psychiczny i fizyczny. Dzięki zajęciom prowadzonym w dziennym domu stale mogli rozwijając indywidualne pasje i zainteresowania, podtrzymywać i poprawiać utraconą wydolność, a spotkania tematyczne, sportowe, towarzyskie i międzypokoleniowe umożliwiły integrację ze społecznością lokalną. W efekcie wzmocniły dotychczasowe relacje, a także zwiększyły poczucie własnej wartości i świadomości swoich mocnych i słabych stron. Zajęcia edukacyjne pozwoliły dłużej utrzymać kondycję psychiczną i sprawność, a także zwiększyły wiedzę teoretyczną seniorów w różnej tematyce. W rezultacie wpłynęły na ich postrzeganie świata i poczucie bezpieczeństwa, a także obserwowanie siebie i swojego zdrowia.

Poprzez regularną aktywizację, prowadzenie zajęć i socjalizację podopiecznych, udało się utrzymać sprawność seniorów na wysokim poziomie i ponownie wprowadzić ich do życia społecznego po pandemii, a także wesprzeć w przystosowywaniu się do nieustannie zmieniających się warunków rzeczywistości.

13. ŚRODKOWOPOMORSKIE CENTRUM ZDROWIA PSYCHICZNEGO MEDiSON

Środkowopomorskie Centrum Zdrowia Psychicznego MEDiSON (ŚCZP MEDiSON) funkcjonuje jako Środkowopomorskie Centrum Zdrowia Psychicznego. W 2022r. nadal realizowało główne swoje zadania w ramach pilotażowego programu Ministerstwa Zdrowia organizując opiekę psychiatryczną dla dorosłej populacji Miasta Koszalina oraz powiatu koszalińskiego.

Na terenie Koszalina działają dwa Punkty Zgłoszeniowo Koordynacyjne PZK, które od 8.00 do 20.00 przyjmują pacjentów z terenu Miasta i powiatu koszalińskiego. Uruchomionych jest 10 Zespołów Leczenia Środowiskowego ZLŚ, które docierają do miejsc zamieszkania pacjentów udzielając pomocy i wsparcia w domach pacjentów. Na terenie Koszalina działa Poradnia Zdrowia Psychicznego PZP w lokalizacjach przy ul. Zwycięstwa 119, przy ul. Sarzyńskiej 9, przy ul. Okulickiego 24A, przy ul. Szpitalnej 2. Siedem dni w tygodniu działa całodobowa infolinia.

W 2022 roku z usług Centrum skorzystało łącznie 7453 mieszkańców Koszalina i powiatu koszalińskiego oraz 863 osób spoza obszaru CZP. Do Oddziału Psychiatrycznego przyjęto 418 mieszkańców Koszalina i powiatu oraz 419 osób spoza obszaru działania CZP.

W leczeniu prowadzonym przez Dzienny Oddział Psychiatryczny uczestniczyło 37 osób.

Udzielono 20 204 porad w ramach świadczeń domowych/ambulatoryjnych (poza ZLŚ). W ramach świadczeń środowiskowych Zespoły Leczenia Środowiskowego przeprowadziły 17 393 wizyt, 10 535 porad oraz 12 001 interwencji.

Środkowopomorskie Centrum Zdrowia Psychicznego MEDiSON ściśle współpracuje z Fundacją na Rzecz Osób z Zaburzeniami Psychicznymi „Nowe Życie", która prowadzi dwa Środowiskowe Domy Samopomocy „Przyszłość" i „Odrodzenie" z 55 uczestnikami.

W ramach działalności Centrum działa Klub Samopomocy zwany Klubem Pacjenta, który mieści się przy ul. Zwycięstwa 119 w Koszalinie.

W 2022 roku z usług Klubu Pacjenta aktywnie korzystało 115 osób z doświadczeniem kryzysu psychicznego. Osoby te uczestniczyły w różnorodnych zajęciach grupowych i indywidualnych

prowadzonych przez terapeutę środowiskowego, korzystały z usług doradcy zawodowego oraz pracownika socjalnego. Średnia, tygodniowa frekwencja w Klubie Pacjenta to ok. 40 osób.

Pacjenci mogli uczestniczyć w dowolnej ilości zajęć i porad w ciągu dnia – w zależności od potrzeb.

W 2022 roku w Klubie Pacjenta realizowano:

• grupowe zajęcia psychoedukacyjne,

• grupowe treningi relaksacji,

• spotkania grupy samopomocowej – poradnictwo socjalne,

• spotkania grupy wsparcia,

• grupowe zajęcia rękodzielnicze,

• grupowe treningi malarstwa intuicyjnego,

• grupowe zajęcia malarskie dla osób doskonalących technikę,

• grupowe treningi wspomagające rezyliencję,

• grupowy trening pamięci,

• grupową muzykoterapię;

• indywidualne zajęcia informatyczne;

• indywidualne rozmowy o rozwiązaniach – wspierające realizację powziętych przez pacjentów celów życiowych;

• indywidualne porady doradcy zawodowego,

• indywidualne porady pracownika socjalnego.

Dodatkowo, w ramach usług Klubu Pacjenta organizowane były grupowe wyjścia na spacery, do kina, na pikniki w terenie (grilowanie, kontemplacja natury), spotkania na terenie miasta - włączające uczestników klubu w lokalne środowisko. Uczestnicy zaangażowali się w projekt ozdobienia Środkowopomorskiego Centrum Zdrowia Psychicznego własnymi pracami malarskimi i w ramach tego wykonali podczas zajęć ponad 40 prac w różnorodnych technikach (akwarele, obrazy olejne i akrylowe). Zorganizowano również imprezy okolicznościowe takie, jak spotkania wigilijne i sylwestrowe, których współorganizatorami byli sami uczestnicy.

Dodatkowo podjęte w 2022 r. działania:

- wydano i kolportowano materiały informacyjne dot. możliwości uzyskania wsparcia w sytuacji kryzysu psychicznego z danymi kontaktowymi, numerem całodobowej infolinii, mapką usytuowania miejsc, gdzie można uzyskać pomoc itp. Materiały otrzymała każda osoba, z którą mieli kontakt pracownicy ŚCZP MEDiSON (4000 odbiorców).
- W dniu 6 grudnia 2022r. na Rynku Staromiejskim Centrum zorganizowało Piknik Profilaktyczny ph. „Podaruj zdrowie psychiczne" dla mieszkańców Koszalina i powiatu koszalińskiego, podczas którego prowadzona była psychoedukacja dotycząca zdrowi psychicznego. Dzięku obecności

psychologow, możliwe było uzyskanie informacji na temat pierwszych objawów charakterystycznych dla depresji i lęku, a także tego jak można sobie pomóc w sytuacji kryzysu. Zainteresowane osoby uzyskały informacje o formach wsparcia psychologicznego prowadzonych przez Centrum. Oferowana była także możliwość wypełnienia kwestionariuszy wstępnej oceny samopoczucia oraz zdolności, takich jak pamięć czy koncentracja uwagi. Pracownicy socjalni udzielali porad, służyli pomocą w zakresie doradztwa i przysługujących praw socjalno-bytowych oraz możliwości otrzymania wsparcia od instytucji pomocowych. Udział w pikniku wzięło ok. 300 osób.

- 9 września 2022 roku Na rynku Staromiejskim z inicjatywy ŚCZP MEDiSON odbył się happening z okazji Światowego Dnia Zapobiegania Samobójstwom. Celem happeningu było podniesienie świadomości mieszkańców Koszalina i okolic nt. symptomów sytuacji suicydalnych oraz możliwości zapobiegania tym sytuacjom. Udział w przedsięwzięciu wzięło ok. 500 osób.

14. DZIAŁALNOŚĆ ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH ORAZ SZKÓŁ I PRZEDSZKOLI DZIAŁAJĄCYCH NA RZECZ OSÓB Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI

STOWARZYSZENIE OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH ICH RODZIN I PRZYJACIÓŁ „PRZYSTAŃ W KOSZALINIE ul. Zwycięstwa 119, 75-601 Koszalin.

Stowarzyszenie realizowało V edycję zadania pn. „Potrafimy zmienić nasz świat", które polegało na organizacji pomocy doradczej, edukacyjnej i usprawniającej, której celem było przeciwdziałanie izolacji i wykluczeniu społecznemu. W ramach realizacji zadania prowadzone były dwa działania:

- Grupa wsparcia dla rodziców i opiekunów osób po kryzysach psychicznych prowadzona przez specjalistę z zakresu pedagogiki, biegłego sądowego w zakresie spraw rodzinnych przy Sądzie Okręgowym w Koszalinie, mediatora sadowego w sprawach cywilnych i karnych przy Sądzie Okręgowym w Koszalinie. W ramach spotkań poruszane były tematy dotyczące problemów podopiecznych, ich rodzin i opiekunów – warsztaty nt. budowania relacji, radzenia sobie z trudnymi sytuacjami, radzenia sobie ze stresem. Istotne okazaly się rozmowy na tematy dotyczące problemów związanych z przymusową izolacją i zagrożeniem jakie wywołala pandemia COVID-19, która u osób z problemami zdrowia psychicznego wywołala szczególny lęk i poczucie zagrożenia- 7 warsztatów dla 10 osób.

- Choreoterapia - metoda terapeutyczna mająca na celu inicjowanie procesów, spostrzegania i kontaktowania się. Rozwijanie nowych strategii przezwyciężania kłopotów związanych z chorobą i przyjmowaniem leków. Jest to kompleksowa metoda leczenia tańcem. Stowarzyszenie zawarło umowę ze Szkołą Tańca „Astra" w Koszalinie, udział w terapii brały osoby chorujące, ich rodziny i opiekunowie. Prowadzono grupy samopomocy i koła zainteresowań dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Efektem działania było odnalezienie się w tańcu, radość i cieszenie się ruchem oraz muzyką. W 6 spotkaniach uczestniczyło 15 osób.

Oba działania stanowiły część procesu rehabilitacyjnego, umożliwiającego integrację i reintegrację zawodową i społeczną osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Stowarzyszenie ściśle współpracowało ze Środkowopomorskim Centrum Zdrowia Psychicznego MEDiSON w Koszalinie. Nadal prowadzi mieszkania chronione, w których działania opiekunów, psychologa, pracownika socjalnego i prawnika prowadzą do przygotowania podopiecznych do samodzielnej egzystencji, odnajdywania się w przestrzeni Miasta, odbudowywania własnej wartości, rozwijania swej tożsamości.

MŁODZIEŻOWA WSPÓLNOTA MIESZKANIOWA (MWM) SOS W KOSZALINIE, ul. B Głowackiego 15, 75-402 Koszalin

Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza typu socjalizacyjnego, prowadzona na zlecenie Gminy Miasta Koszalin przez Stowarzyszenie SOS Wioski Dziecięce w Polsce. Na dzień 31 grudnia 2022 roku, w placówce przebywało 14 wychowanków: 9 dzieci z terenu Gminy Miasta Koszalin oraz 5 dzieci z terenu innych powiatów.

W ramach swojej działalności statutowej w Placówce w 2022 roku zrealizowane były następujące przedsięwzięcia:

- wczesne wykrywanie depresji oraz identyfikacja zaburzeń zachowania wśród dzieci i młodzieży mogących doprowadzić do zaburzeń psychicznych i uzależnień:
  - konsultacje podopiecznych u lekarzy psychiatrów oraz psychologów,
  - diagnozowanie zaburzeń,
  - wdrażanie i kontynuowanie terapii,
  - współpraca z poradniami.
- Warsztaty edukacyjne skierowane do dzieci i młodzieży szkolnej rozwijające umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach życiowych:
  - zajęcia z Biofeedback,
  - zajęcia socjoterapeutyczne prowadzone w MWM SOS.

- Przeciwdzialanie zachowaniom patologicznym wśród dzieci i młodzieży poprzez organizowanie zajęć pozalekcyjnych:
  - zajęcia socjoterapeutyczne prowadzone w MWM,
  - kolonie profilaktyczne i terapeutyczne.
- Wdrażanie nowoczesnych metod terapeutycznych np. terapia poprzez sztukę:
  - zajęcia Biofeedback,
  - zajęcia plastyczne na terenie MWM,
  - szkoła tańca,
  - treningi sportowe- judo, szachy, joga,
  - kolonie profilktyczne i terapeutyczne,
  - udział w projektach społecznych.

Wychowankowie MWM objęci byli kompleksowymi oddziaływaniami opiekuńczymi i wychowawczymi. Czas wolny spędzali bardzo aktywnie na licznych wycieczkach, rajdach rowerowych oraz podróżach po Polsce. Byli uczestnikami festiwalu muzycznego Hanza Jazz Festiwal. W okresie wakacyjnym dwa tygodnie spędzili na obozie w Caldonazzo (Włochy). Dodatkowo 5 dzieci uczestniczyło w koloniach letnich w Łazach i Darłowie.

Poprzez realizację powyższych zadań organizacja miała stałą kontrolę nad zdrowiem psychicznym oraz leczeniem swoich podopiecznych. Prowadzona była kontynuacja leczenia farmakologicznego zaburzeń zachowań, ADHD oraz kompensacja brakow rozwojowych, rewalidacja i socjalizacja. Podopieczni otrzymywali wsparcie i prawidłową diagnozę. Wzrost świadomości prozdrowotnej, poznawanie aktywnych form spędzania czasu wolnego miały wpływ na lepszą kondycję fizyczną i emocjonalną.

TOWARZYSTWO PRZYJACIÓŁ DZIECI ul. Piłsudskiego 11-15, 75-001 Koszalin

1. TPD prowadzi 5 placówek wsparcia dziennego, w formie opiekuńczej. Do placówek w 2022r. uczęszczało ogółem 220 dzieci i młodzieży w wieku szkolnym. Środowiskowe Ogniska Wychowawcze TPD realizowały następujące działania:

- pomoc dzieciom w nadrabianiu zaległości szkolnych,
- organizowanie czasu wolnego poprzez realizację zajęć rozwijających oraz korygujących nieprawidłowe postawy i zachowania,
- wsparcie indywidualne pedagogiczne i pomoc psychologiczna dla dzieci i ich rodzin (rozmowy wspierające, w razie potrzeb konsultacje ze specjalistami, sądem, policją, Centrum Usług Społecznych w Koszalinie),
- systematyczne ćwiczenia edukacyjne dostosowane do indywidualnych potrzeb dziecka według zaleceń specjalistów,

- pomoc w zorganizowaniu, doręczeniu, naprawie i obsłudze sprzętu elektronicznego- komputery, telefony, poczta elektroniczna, komunikatory,
- interwencje w sytuacjach kryzysowych,
- wsparcie w rozwiązywaniu konfliktów i problemów wychowawczych,
- sprawdzanie na bieżąco sytuacji rodzin i organizowanie pomocy np. w formie paczek żywnościowych,
- zajęia rozwijające zainteresowania i pasje dzieci, uczące kreatywnego spędzania czasu wolnego:

  - zajęcia manualne (plastyczno -techniczne),
  - zajęcia artystyczne (rysunek i malarstwo),
  - zajęcia sportowe i rekreacyjne,
  - zajęcia komputerowe,
  - zajęcia muzyczne, taneczne, teatralne,
  - zajęcia fotograficzne,
  - zajęcia i warsztaty kulinarne**,**
  - zajęcia socjoterapeutyczne, psychoedukacyjne,
  - zajęcia krajoznawczo – turystyczne,
  - spotkania integracyjne, imprezy i zabawy okolicznościowe dla wychowanków i ich rodzin.
- zajęcia profilaktyczno - wychowawcze – program profilaktyczno - wychowawczy: Spójrz inaczej i Spójrz inaczej na agresję rekomendowany przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- zajęcia profilaktyczne we współpracy z Powiatową Stacją Sanitarno–Epidemiologiczną w Koszalinie na temat zagrożeń związanych z nieprawidłowym odżywianiem, niemarnowaniem żywności, czytaniem etykiet,
- imprezy okolicznościowe z udziałem dzieci i rodziców.

2. TPD na zlecenie Gminy Miasta Koszalin prowadzi Placówkę Opiekuńczo - Wychowawczą typu socjalizacyjnego, interwencyjnego i specjalistyczno – terapeutycznego z siedzibą w Starych Bielicach. Na dzień 31.12.2022r. w placówce przebywało: 16 wychowanków (w tym 2 przyjętych interwencyjnie):

   9 dzieci z Gminy Miasto Koszalin oraz 7 dzieci z innych powiatów. W ciągu roku placówkę opuściło 17 dzieci i przyjęto 19 nowych wychowanków.

   W POW TPD w roku sprawozdawczym dzieci systematycznie uczestniczyły w zajęciach psychologiczno-pedagogicznych, usprawniono ich funkcjonowanie poznawcze, emocjonalno-motywacyjne, społeczno-życiowe oraz radzenie sobie z bieżącymi trudnościami. Dzieci

korzystały z porad psychologicznych oraz pomocy pedagoga, z z zajęć wyrównawczych z matematyki, języków obcych, języka polskiego, historii. Zajęcia z psychologiem rozwijały u podopiecznych takie funkcje poznawcze jak: spostrzegawczość, logiczne myślenie, umiejętność wypowiadania się, pamięć, koncentrację uwagi, wyobraźnię oraz wrażliwość estetyczną i muzyczną. Ponadto kadra placówki wspierała rodziny biologiczne, poprzez pracę terapeutyczną z rodziną, współpracę z organizacjami i instytucjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny, czego efektem była poprawa sytuacji rodzinnej, nawiązanie utraconych relacji oraz powroty do domu rodzinnego.

SZKOŁA PODSTAWOWA NR 13 W KOSZALINIE, ul. Rzemieślnicza 9, 75-243 Koszalin

W placówce oświatowej w 2022r. podjęte były następujące działania:

- podczas godzin wychowawczych poruszana była tematyka zajęć:
  - zapoznanie z podstawowymi zasadami dbałości o zdrowie własne i innych,
  - kształtowanie umiejętności kreowania środowiska sprzyjającego zdrowemu stylowi życia,
  - przygotowanie do podejmowania działań mających na celu zdrowy styl zycia w aspekcie fizycznym i psychicznym,
  - nabycie podstawowej wiedzy na temat stresu,
  - kształtowanie umiejętności podejmowania i realizacji zachowań prozdrowotnych,
  - doskonalenie i wzmacnianie zdrowia fizycznego,
  - kształtowanie świadomości dotyczącej wykorzystania ruchu w życiu człowieka jako skutecznego sposobu dbania o zdrowie psychiczne.
- Spotkania psychoedukacyjne dla rodzicow prowadzone przez Miejską Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczą:
  - wsparcie dziecka w sytuacji kryzysowej,
  - potrzeby rozwojowe dzieci i młodzieży w okresie nauki w szkole podstawowej.
- Warsztaty:
  - „Jak radzić sobie ze stresem?" dla klas VIII,
  - „Uczucie i emocje" dla klas I,II,III,
  - „Uczę się myśleć pozytywnie" dla klas VI,VII,VIII.
- Rozwijanie zainteresowań i pasji:
  - koło szachowe,
  - zajęcia terapeutyczne,
  - koło programowania,
  - gimnasyyka korekcyjna,

- zajęcia wyrównawcze z różnych przedmiotów,
- koło rowerowe,
- koło metorologiczne,
- zajęcia sportowe.

SPECJALNY OŚRODEK SZKOLNO- WYCHOWAWCZY W KOSZALINIE ul. Rzeczna 5, 75- 724 Koszalin

Działania podejmowane w 2022 roku:

- indywidualne spotkania z psychologiem w ramach pomocy,
- telefoniczne dyżury psychologów,
- konsultacje z rodzicami- ukierunkowanie związane z oddziaływaniem wychowawczym rodzica,
- realizacja projektu unijnego „Pomorze Zachodnie- pomoc psychologiczno-pedagogiczna" w postaci różnorodnych warsztatów i zajeć,
- pogadanki i prezentacje dotyczące prawidłowej higieny jamy ustnej,
- konkurs czystości,
- realizacja zadań dotyczących emocji,
- realizacja „Tygodnia dobrych relacji",
- pogadanki, prelekcje i zajecia warsztatowe dostosowane do potrzeb grupy,
- warsztaty z zakresu asertywności,
- festyn „Bądźmy Razem",
- rajd i festyn rodzinny z okazji 45 lecia placówki,
- wyjścia na rajdy piesze i kijkowe,
- wyjścia do klubów osiedlowych na różne spotkania i imprezy,
- półkolonia w SOSW,
- udział w akcji organizowanej przez Warszty Terapii Zajęciowej pn. Zazieleń się",
- udział w rajdach PTTK,
- zajęcia pozalekcyjne-kółka zainteresowań: wiklina, ceramika, gips, kulinarne, majsterkowicza
- spotkania integracyjne z dziećmi w przedszkolach publicznych,
- przeprowadzenie lekcji tolerancji w koszalińskich liceach,
- spotkanie z zawdnikami AZS.

PRZEDSZKOLE INTEGRACYJNE W KOSZALINIE, ul. Władysława IV 143, 75-347Koszalin

W przedszkolu od kilku lat prowadzony jest Plan Daltoński, polegający na indywidualnej pracy z dzieckiem. Nauczanie masowe zamienione jest na uczenie się dzieci w ich indywidualnym tempie, dzieci pobudzane są do współpracy, samodzielności w działaniu oraz myśleniu. Dzieci przejmują inicjatywę i odkrywają środowisko.

Trzy główne zasady to:

- nauka wolności – odpowiedzialności,
- nauka samodzielności,
- nauka współpracy.

W przedszkolu realizowany jest program „Przyjaciele Zippiego". Jest to międzynarodowy program promocji zdrowia psychicznego, który kształtuje i rozwija umiejętności psychospołeczne u małych dzieci w wieku 5-8 lat. Uczy różnych sposobów radzenia sobie z trudnościami i wykorzystywania nabytych umiejętności w codziennym życiu oraz doskonali relacje dzieci z innymi ludźmi. Nie koncentruje się on na dzieciach z konkretnymi problemami czy trudnościami, ale promuje zdrowie emocjonalne wszystkich małych dzieci.

W ramach pomocy psychologiczno – pedagogicznej prowadzone są zajęcia rewalidacyjne z dziećmi posiadającymi orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, zajęcia logopedyczne i rehabilitacja ruchowa.

W przedszkolu dzieci mają zapewniony bezpieczny pobyt, codziennie przebywają w ogrodzie przedszkolnym. W pracy z dziećmi wykorzystana jest Sala integracji sensorycznej, podłoga interaktywna „Magiczny dywan", tablica multimedialnaj, metody aktywizujące.

Ponadto w przedszkolu prowadzone są:

- konsultacje indywidualne z rodzicami, podczas których rodzice otrzymują informacje o osiągnięciach i zachowaniach dzieci,
- zajęcia integrujące dzieci zdrowe z dziećmi niepełnosprawnymi podczas zabaw w ogrodzie i wspólnie przygotowywanych śniadań,

CENTRUM KRYZYSOWE DLA KOBIET I KOBIET Z DZIEĆMI „NADZIEJA" IM. ŚW. JANA PAWŁA II

Caritas Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej ul. Harcerska 17, 75- 073 Koszalin

- Centrum Kryzysowe dla Kobiet i Kobiet z Dziećmi „Nadzieja" im. św. Jana Pawła II Caritas Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej w Koszalinie realizowało szeroką tematykę warsztatów dla mieszkanek placówki m.in.: profilaktyka uzależnień, trening kompetencji miękkich, kompetencje kluczowe, trening kreatywnego rozwoju, warsztaty inteligencji emocjonalnej, warsztaty „siła kobiecości", zarządzanie finansami. W kontekście wzmocnienia kompetencji

wychowawczych zrealizowano następujące warsztaty:

- Trening Umiejętności Społecznych – 9 spotkań, 20 kobiet,
- Trening Kompetencji Rodzicielskich – 12 spotkań, 18 kobiet,
- Szkoła dla Rodziców – 12 spotkań, 18 kobiet.

- Wspieranie aktywnych form spędzania wolnego czasu, które sprzyjają zachowaniom nieagresywnym oraz modelującym właściwe formy współżycia społecznego: wyjście do kina, spotkanie integracyjne, wspólne obchodzenie świąt i uroczystości połączone z działaniami wspomagającymi prawidłowe funkcjonowanie społeczne i aktywność życiową oraz budowanie relacji.
- Udział dzieci w zajęciach, w celu zniwelowamia różnic wynikających z zaniedbań wychowawczych. Zajęcia pomógły nabyć umiejętności prawidłowych zachowań w relacjach rówieśniczych i społecznych, zwiększyły kompetencje życiowe:
  - sensoplastyka,
  - „Mali naukowcy",
  - „Bajkoterapia",
  - plastyka ekspresywna,
  - język angielski,
  - warsztaty twórczej aktywności,
  - zajęcia psychoedukacyjne,
  - „Fabryka zabawy".
- Współpraca z Centrum Zdrowia Psychicznego w zakresie bieżącej pomocy specjalistycznej dla osób zmagających się z problemami natury psychicznej.
- Prowadzenie Punktu konsultacyjnego Silni Nadzieją dla ofiar przemocy, który oferuje całodobową pomoc telefoniczną o charakterze informacyjnym i wspierającym. W ramach działalności Punktu istnieje możliwość umówienia indywidualnego spotkania interwencyjnego, w celu ustalenia źródeł kryzysu i ukierunkowania pomocy (34 porady telefoniczne, 12 spotkań indywidualnych- 46 osób).
- Zajęcia socjoterapii dla mieszkanek Placówki. Rozwój samoświadomości, rozwój inteligencji emocjonalnej, doskonalenie zachowań asertywnych, zaspokojenie aktywności społecznej, nauka umiejętności wytyczania celu, podejmowania decyzji i brania odpowiedzialności, nauka tolerancji, akceptacji, współpracy, poznanie sposobów rozwiązywania konfliktów (11 spotkań- 22 osoby).

15. DZIAŁANIA FINANSOWANE PRZEZ BIURO PEŁNOMOCNIKA UZALEŻNIEŃ

Wprowadzenie do programów wychowawczych placówek oświatowych działań promujących zdrowy styl życia oraz kształtujących umiejętności radzenia sobie z emocjami:

- Programy profilaktyczne- Stowarzyszenie Profilaktyki i Terapii Młodzi Młodym zrealizowało 6 programów dla 722 osób.
- Program „Mediacje rówieśnicze – rozwiazywanie konfliktów bez przemocy"- Polskie Centrum Mediacji, 5 przedsięwzięć dla 975 osób.
- Programy profilaktyczne – UKS-y, 4 dla 178 osób.
- Program profilaktyczno-wychowawczy „Bądźmy Razem"- SOSzW, 8 przedsięwzięć dla 701 osób.
- Warsztaty profilaktyczne- SP nr 3,4,7,9,10,12,13,17,18,ZS nr 8, II LO- 11 dla 1597 osób.
- Działania profilaktyczno-edukacyjne „Zachowaj Trzeźwy Umysł", film profilaktyczny dotyczący przemocy-SP nr 13, 17,18.

Wczesne wykrywanie depresji oraz identyfikacja zaburzeń zachowania wśród dzieci i młodzieży mogących doprowadzić do zaburzeń psychicznych i uzależnień:

- Poradnictwo psychologiczne - zgłaszane problemy przez rodziców (samookaleczenie, podejrzenie zaburzeń depresji, autoagresja, zaburzenia jedzenia, nadmierny stres, stany lękowe po zażyciu dopalaczy, zatrucia lekami).
- Przyrost umiejętności psychospołecznych – umiejętność proszenia o pomoc, umiejętność nazywania i wyrażania emocji bez agresji i przemocy, umiejętność słuchania innych i wyrażania własnego zdania.
- Poprawa funkcjonowania – wszyscy rodzice zauważyli poprawę funkcjonowania dzieci: lepsze radzenie sobie z emocjami, próby nawiązywania kontaktów z rówieśnikami, radzenie sobie z naciskiem ze strony innych, większa motywacja do nauki i uczęszczania do szkoły, zmniejszenie lub wyeliminowanie szkodliwych zachowań tj. upijanie się, sięganie po używki, samookaleczenia, wybuchy złości.

Realizatorami byli: Polskie Towarzystwo Zapobiegania Narkomanii, Stowarzyszenie Profilaktyki i Tarapii „Młodzi Młodym", Centrum Edukacji Nauczycieli- 600 przedsięwzięć dla 555 osob.

Spotkania psychoedukacyjne dla rodziców ukierunkowane na zdobywanie wiedzy o zaburzeniach psychicznych, sposobach reagowania, możliwościach wspierania dziecka:

- Grupy psychoedukacyjne dla rodzin – wyposażenie w podstawową wiedzę na temat rozwoju i etapów uzależnienia oraz radzenia sobie z problemami używania środków psychoaktywnych.

Zdobycie podstawowych umiejętności poprawy relacji społecznych, usprawniających komunikacje i budowanie dobrych, opartych o zaufanie relacji z najbliższymi.

Realizatorzy: Polskie Towarzystwo Zapobiegania Narkomanii, Stowarzyszenie Profilaktyki i Terapii 'Młodzi Młodym". Udział wzięły 402 osoby.

Warsztaty edukacyjne skierowane do dzieci i młodzieży szkolnej rozwijające umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach życiowych:

- Przyczyny, skutki, mechanizmy uzależnień. Nabycie umiejętności nazywania i wyrażania emocji, nabycie umiejętności współpracy w grupie, odreagowanie emocjonalne, doświadczenie akceptacji w grupie, dostosowanie się do obowiązujących zasad społecznych, nabycie umiejętności konstruktywnego reagowania w sytuacjach konfliktowych, nabycie umiejętności rozpoznawania sytuacji zapalnych, wywołujących złość, poznanie zasad funkcjonowania społecznego i próba wdrożenia ich w codzienne życie.

Warsztaty prowadzone przez: Polskie Towarzystwo Zapobiegania Narkomanii, Stowarzyszenie Profilaktyki i Terapii „Młodzi Młodym", Fundację „zaSTOPuj", 538 godzin dla 1774 osób.

Przeciwdziałanie zachowaniom patologicznym wśród dzieci i młodzieży poprzez organizowanie zajęć pozalekcyjnych:

- Minimalizowanie zjawisk przemocy i agresji wśród dzieci i młodzieży. Wyposażenie w wiedzę i umiejętności zapobiegające nałogom i zachowaniom ryzykownym. Integracja uczniów i doskonalenie relacji koleżeńskich.
- Eliminacja zachowań przestępczych w szkole i poza szkołą. Udzielanie pomocy i wspieranie prawidłowego rozwoju emocjonalnego i społecznego młodego człowieka z pomocą rodziców i środowiska lokalnego.
- Kształtowania prawidłowej postawy wobec zdrowia fizycznego i psychicznego.

Realizacja podczas Akcji Lato, Akcji Zima i na zajęciach prowadzonych przez UKS-y- 29 108 wejść.

Wspólny udział osób sprawnych i niepełnosprawnych w imprezach i zajęciach promujących zdrowy styl życia rozwijających umiejętności osób niepełnosprawnych:

- Wzmacnianie czynników chroniących, w związku z tym, że osoby z niepełnosprawnością intelektualną znajdują się często w grupie podwyższonego ryzyka wystąpienia zachowań niepożądanych. Integracja społeczna środowiska osób sprawnych i niepełnosprawnych.

  Nauka i wzmacnianie zachowań tolerancji dla odmienności. Promowanie zdrowego stylu życia. Nauka i wzmacnianie umiejętności organizowania wolnego czasu w sposób społecznie akceptowany.

Realizator: Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy, 8 rożnych form zajęć dla 701 osób.

Poradnictwo specjalistyczne w zakresie radzenia sobie w trudnych sytuacjach życiowych oraz wzmocnienia opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców

- Prowadzone przez Stowarzyszenie Profilaktyki i terapii Młodzi Młodym, Synergię, Klub Abstynenta „Pomorze" oraz PTZN. Ogółem 1297 godzin dla 830 osób.

Porady i konsultacje dla osób zagrożonych zaburzeniami psychicznymi i ich rodzin na temat pomocy zdrowotnej, bytowej i mieszkaniowej:

- Ograniczenie szkód wynikających ze spożycia alkoholu lub mieszanych środków psychoaktywnych.
- Ograniczenie szkód wynikających z zachowań impulsywnych u osób z zaburzeniami nawyków i popędów.
- Poprawa stanu psychofizycznego i funkcjonowania społecznego poprzez redukcje objawów i mechanizmów uzależnienia oraz uczenie umiejętności potrzebnych do podtrzymywania pozytywnych zmian.

Realizatorem było Centrum Psychoterapii Leczenia Uzależnień „ANON" sp. z o.o. Przeprowadziło 1700 przedsięwzięć dla 334 osób.

Spotkania diagnostyczno-motywujące dla dzieci, młodzieży oraz rodziców- określenie źródła problemu, diagnoza występujących problemów, dobór propozycji działań:

- Zwiększenie dostępności i rozszerzenie oferty profilaktyki dla dzieci i młodzieży oraz tzw. „młodych dorosłych' poprzez zwiększenie oddziaływań czynników chroniących poprzez: Zajęcia socjoterapeutyczne, warsztaty umiejętności psychospołecznych Trening Zastępowania Agresji, interwencje kryzysowe.

Realizator: Stowarzyszenie Profilaktyki i Terapii „Młodzi Młodym", 94 godziny dla 94 osób.

Wdrażanie nowoczesnych metod terapeutycznych np. terapia poprzez sztukę- zajęcia teatralne, muzyczne, rozwijające kreatywność:

- Propagowanie życia bez używek, promocja zdrowia i twórczego rozwoju indywidualnego.
- Wzmacnianie czynników chroniących m.in. poprzez wskazanie możliwości życia satysfakcjonującego oraz rozwijanie potencjalnych możliwości rozwoju młodzieży.
- Osłabienie czynników ryzyka i przeciwdziałanie im poprzez wskazanie na istnienie alternatywnych i atrakcyjnych możliwości samorealizacji.
- Kształtowanie postawy asertywnej, nauka odmawiania.

Realizator: Teatr „STOP", Bałtycki Teatr Dramatyczny, Koszalińska Biblioteka Publiczna, Pałac Młodzieży, 51 form dla 2111 osób.

Tworzenie grup terapeutycznych i socjoterapeutycznych: Nabycie i doskonalenie umiejętności psychospołecznych:

- Nabycie i doskonalenie umiejętności psychospołecznych.
- Nabycie umiejętności nazywania i wyrażania emocji bez agresji i przemocy.
- Umiejętność słuchania innych i wyrażania własnego zdania.
- Zmniejszenie lub wyeliminowanie szkodliwych zachowań, tj. upijanie się, sięganie po używki, samookaleczenia, wybuchy złości.

Realizatorzy: Stowarzyszenie Profilaktyki i Terapii „Młodzi Młodym" i Polskie Towarzystwo Zapobiegania Narkomanii. Zrealizowano ogółem 1076 godzin dla 631 osób.

16. REALIZACJA PROJEKTU GRANTOWEGO „POMORZE ZACHODNIE – WSPARCIE PSYCHOLOGICZNO-PEDAGOGICZNE"

Z dniem 01.09.2021 roku, Gmina Miasto Koszalin rozpoczęła realizację projektu grantowego pn. „Pomorze Zachodnie- Wsparcie Psychologiczno-Pedagogiczne", współfinansowanego przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, Działanie 7.7. Wdrożenie programów wczesnego wykrywania wad rozwojowych i rehabilitacji dzieci z niepełnosprawnościami oraz zagrożonych niepełnosprawnością oraz przedsięwzięć związanych z walką i zapobieganiem COVID-19 w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020. W dniu 10.12.2021 r. została podpisana umowa na realizację projektu pomiędzy Grantobiorcą – Gminą Miasto Koszalin, a Grantodawcą – Urzędem Marszałkowskim Województwa Zachodniopomorskiego. Realizatorami projektu jest 25 szkół prowadzonych przez Gminę Miasto Koszalin. Działania zaplanowane w ramach projektu są odpowiedzią na osłabioną kondycję psychiczną uczniów szkół prowadzonych przez Gminę Miasto Koszalin, spowodowaną reżimem sanitarnym oraz izolacją społeczną związaną z przedłużającą się epidemią COVID-19. W ramach projektu uczniowie obejmowani są intensywnymi działaniami niwelującymi negatywne skutki izolacji społecznej związanej z koniecznością nauki w formie zdalnej.

W ramach projektu w 2022r. zrealizowano łącznie 9 442 godzin wsparcia dla uczniów w postaci:

- 3853 godzin zajęć dydaktyczno-wyrównawczych,
- 2031 godzin zajęć rozwijających uzdolnienia skierowanych do uczniów szczególnie uzdolnionych,
- 288 godzin zajęć rozwijających umiejętności uczenia się,
- 1813 godzin warsztatów,
- 119 godzin zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu,
- 341 godzin porad i konsultacji,

- 87 godzin zajęć korekcyjno-kompensacyjnych,
- 394 godzin zajęć logopedycznych,
- 516 godzin zajęć rozwijających kompetencje emocjonalno-społeczne.

Udział w projekcie w 2022 roku rozpoczęło łącznie 1512 uczniów. W okresie od 01.01.2022r. do 31.12.2022r. poniesiono wydatki w kwocie 746 958,61 zł, z czego kwota 41 082,73 zł stanowi wkład własny. Całkowita wartość projektu to 940 480,00 zł, z czego dofinansowanie ze środków UE to 888 753,60 zł. Realizacja projektu została wydłużona do dn. 31.01.2023 roku.

17. FINANSOWANIE ZADAŃ W RAMACH PROGRAMU W 2022 ROKU

Tabela: 16 Wydatki związane z działaniami na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi

	Wydatki w 2018 rok	**Wydatki w 2019 rok**	**Wydatki 2020 rok**	**Wydatki 2021 rok**	**Wydatki 2022 rok**
Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	2 699 800 zł	3 081 030 zł	3 978 727 zł	4 562 342,54 zł	5 033 400,47
Budżet Państwa	1 846 886 zł	2 267 156 zł	2 145 992 zł	2 218 787,37 zł	2 481 551,61
Budżet Miasta	1 813 066 zł	1 736 726 zł	1 338 406 zł	2 824 863,07 zł	3 600 593,58
Budżet UE	-	-	-	128 851,46 zł	705 875,88
Razem	**6 359 752 zł**	**7 084 912 zł**	**7 463 125 zł**	**9 734 844,44 zł**	**11 821 421,54**

Źródło UM

W 2022 roku na realizację „Programu ochrony zdrowia psychicznego dla Miasta Koszalina na lata 2018-2022" przeznaczono z niżej wymienionych źródeł **łącznie kwotę 11 821 421,54 zł**

Z budżetu Miasta Koszalina **3 600 593,58 zł**, w tym:

- 1 688 586,68 zł Biura Pełnomocnika Uzależnień,
- 356 788,92 zł- Warsztaty Terapii Zajęciowej,
- 87 000,00 zł- dotacja z Referatu Organizacji Pozarządowych,
- 1 427 135,25 zł- dotacja dla TPD i SOS
- 41 082,73 zł - grant „Pomorze Zachodnie – Wsparcie Psychologiczno-Pedagogiczne",

Z budżetu państwa **2 481 551,61 zł**, w tym:

- 2 447 566,61 zł na prowadzenie Środowiskowych Domów Samopomocy,
- 33 985,00 zł na realizację specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych **5 033 400,47 zł**, w tym:

- 3 211 104,00 zł na Warsztaty Terapii Zajęciowej,
- 195 554 zł na dofinansowanie uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych,
- 1 002 516,26 zł na dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt ortopedyczny i środki pomocnicze,
- 309 829,68 zł dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych, w tym na likwidację barier architektonicznych 200 000 zł, technicznych- 70 000 zł, w komunikowaniu się- 39 829,68 zł
- 314 396,53zł na program „Aktywny samorząd" Moduł I i II,

Z Unii Europejskiej- **705 875,88 zł:**

- 705 875,88 zł Projekt grantowy pn. „Pomorze Zachodnie – Wsparcie Psychologiczno-Pedagogiczne".

18. REALIZACJA ZADAŃ Z WYSZCZEGÓLNIENIEM LICZBY REALIZATORÓW, PRZESIĘWZIĘĆ ORAZ ODBIORCÓW

CEL GŁÓWNY 1 : PROMOCJA ZDROWIA PSYCHICZNEGO I ZAPOBIEGANIE ZABURZENIOM PSYCHICZNYM			
Cel szczegółowy 1 Upowszechnianie wiedzy na temat zdrowia psychicznego, kształtowanie zachowań i stylów życia korzystnych dla zdrowia psychicznego, rozwijanie umiejętności radzenia sobie w stanach zagrażających zdrowiu psychicznemu			
Nazwa zadania	**Liczba realizatorów**	**Liczba przedsięwzięć**	**Liczba odbiorców**
Podnoszenie świadomości środowiska lokalnego poprzez opracowanie, kolportaż oraz zamieszczanie informatorów i materiałów informacyjnych dotyczących promocji zdrowia psychicznego	2	10	9000
Organizacja konferencji i sympozjów nt. zdrowia psychicznego	1	2	11
Wprowadzanie do programów wychowawczych placówek oświatowych działań promujących zdrowy styl życia oraz kształtujących umiejętności radzenia sobie z emocjami	22	102	4761
Organizowanie festynów i imprez promujących zdrowy styl życia oraz aktywne formy spędzania czasu wolnego.	7	87	1657
Cel szczegółowy 2 Zapobieganie zaburzeniom psychicznym			
Wczesne wykrywanie depresji oraz identyfikacja zaburzeń zachowania wśród dzieci i młodzieży mogących doprowadzić do zaburzeń psychicznych i uzależnień	8	10174	3934

Spotkania psychoedukacyjne dla rodziców ukierunkowane na zdobywanie wiedzy o zaburzeniach psychicznych, sposobach reagowania, możliwościach wspierania dziecka	8	1786	3173
Warsztaty edukacyjne skierowane do dzieci i młodzieży szkolnej rozwijające umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach życiowych	7	579	2098
Przeciwdziałanie zachorowaniom patologicznym wśród dzieci i młodzieży poprzez organizowanie zajęć pozalekcyjnych	5	29211	29108
Aktywizacja osób starszych poprzez ich udział w różnych działaniach środowiskowych	4	362	607
Cel szczegółowy 3 Zwiększenie integracji społecznej osób z zaburzeniami psychicznymi			
Udział w kampaniach informacyjnych związanych z problematyką ochrony zdrowia psychicznego	4	4	1091
Wspólny udział osób sprawnych i niepełnosprawnych w imprezach i zajęciach promujących zdrowy styl życia rozwijających umiejętności osób niepełnosprawnych	8	28	1593

Wskaźniki dla celu głównego 1:
Liczba realizatorów uczestniczących we wszystkich zadaniach –76 (realizatorzy powtarzają się)
Liczba przedsięwzięć- 42 345
Liczba odbiorców ogółem we wszystkich zadaniach – 57 033 (osoby powtarzają się)

CEL GŁÓWNY 2: ZAPEWNIENIE OSOBOM Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI WIELOSTRONNEJ I POWSZECHNIE DOSTĘPNEJ OPIEKI ZDROWOTNEJ ORAZ INNYCH FORM OPIEKI I POMOCY NIEZBĘDNYCH DO ŻYCIA W ŚRODOWISKU RODZINNYM I SPOŁECZNYM

Cel szczegółowy 1 Upowszechnianie środowiskowego modelu psychiatrycznej opieki zdrowotnej			
Nazwa zadania	**Liczba realizatorów**	**Liczba przedsięwzięć**	**Liczba odbiorców**
Zapewnienie dostępności do świadczeń zdrowotnych z zakresu psychiatrii i psychologii klinicznej	2	2549	19545
Poradnictwo specjalistyczne w zakresie radzenia sobie w trudnych sytuacjach życiowych oraz wzmocnienia opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców	8	2806	2197
Porady i konsultacje dla osób zagrożonych zaburzeniami psychicznymi i ich rodzin na temat pomocy zdrowotnej, bytowej i mieszkaniowej	5	2049	595
Spotkania diagnostyczno-motywujące dla dzieci, młodzieży oraz rodziców (określenie źródła problemu, diagnoza występujących problemów, dobór propozycji działań)	2	119	4651
Wdrażanie nowoczesnych metod terapeutycznych np. terapia poprzez sztukę (zajęcia teatralne, muzyczne, rozwijające kreatywność)	7	400	2622
Tworzenie grup terapeutycznych i socjoterapeutycznych	6	1350	760
Wspieranie tworzonych Klubów młodzieżowych	-	-	-
Cel szczegółowy 2 Upowszechnianie zróżnicowanych form pomocy i oparcia społecznego			
Udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej osobom i rodzinom osób z zaburzeniami zdrowia psychicznego będących w trudnej sytuacji materialnej	-	-	-
Przyznawanie pomocy w formie specjalistycznych usług opiekuńczych	1	485,5 godz.	13
Zwiększenie dostępu do działań realizowanych przez Środowiskowe Domy Samopomocy	3	222	215
Prowadzenie działań zmierzających do utworzenia Dziennego Domu Pobytu dla osób z chorobą otępienną	-	-	-

Organizowanie warsztatów terapii zajęciowej mających na celu ogólne usprawnienie, rozwijanie umiejętności obejmujących czynności życia codziennego, poprawę kondycji psychicznej i fizycznej	1	222	124
Kierowanie wniosków do sądu opiekuńczego o potrzebie przyjęcia do szpitala psychiatrycznego lub do domu pomocy społecznej osób objętych oparciem społecznym i wymagającym udzielenia takiej pomocy	1	7	7
Poradnictwo prawne dla osób z zaburzeniami psychicznymi	-	-	-
Opieka i wsparcie osób z zaburzeniami psychicznymi poprzez wolontariuszy i asystentów	1	3	1560
Organizowanie biwaków i obozów terapeutycznych	1	1	55
Cel szczegółowy 3 Aktywizacja zawodowa osób z zaburzeniami psychicznymi			
Współpraca z pracodawcami w tworzeniu miejsc pracy chronionej	1	1	1
Kampania informacyjna adresowana do pracodawców promująca zatrudnianie osób z zaburzeniami psychicznymi – informacja dla pracodawców o możliwościach finansowego wsparcia zatrudniania osób niepełnosprawnych z powodu zaburzeń psychicznych.	1	2	18
Zwiększenie dostępności rehabilitacji zawodowej dla osób z zaburzeniami psychicznymi: wydzielone stanowisko obsługi osób niepełnosprawnych w zakresie pośrednictwa pracy oraz informacji o formach aktywizacji zawodowej, szkolenia, inne formy aktywizacji	1	5	2027
Usługi rynku pracy w zakresie doradztwa zawodowego realizowanego poprzez indywidualnie spotkania z doradcą adresowane do osób z zaburzeniami psychicznymi	1	2	22
Kierowanie na szkolenia i kursy umożliwiające zdobycie kwalifikacji zawodowych bądź ich podniesienie	1	1	1
Cel szczegółowy 4 Skoordynowanie różnych form opieki i pomocy			
Powołanie Zespołu konsultacyjnego w celu koordynacji i oceny realizacji Miejskiego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego	Zespół został powołany w 2018r.		
Realizacja koordynowanie i monitorowanie Miejskiego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego	Realizacja		
Wymiana doświadczeń realizatorów Programu	-	-	-
Wspieranie organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych	12		
Wskaźniki dla celu głównego 2 Liczba realizatorów uczestniczący we wszystkich zadaniach- 56 (realizatorzy powtarzają się) Liczba przedsięwzięć we wszystkich zadaniach- 14 768 Liczba odbiorców ogółem we wszystkich działaniach- 29 869 (odbiorcy powtarzają się)			

Sprawozdanie sporządziła:

Dorota Gruszeczka
Główny Specjalista
Wydział Kultury i Spraw Społecznych
Tel. 94 348 87 16
email: dorota.gruszeczka@um.koszalin.pl